

Kamu Destekli Sivil Örgütlenme Gücü: Yunus Emre Enstitüsü (YEE)

Yüksel DEMİRKAYA¹ ve Ferhat ÇELİK²

Öz

Bu çalışmanın amacı; Yunus Emre Enstitüsü (YEE) özelinde, uluslararası ilişkilerin geliştirilmesinde kamu destekli sivil toplum kuruluşlarının yürüttüğü sosyal, ekonomik ve kültürel faaliyetlerin, Türkiye'nin uluslararası politik faaliyetlerine etkilerini incelemektir. Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesinde ve sürdürülmesinde uluslararası örgütler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği yapılmasının yanında, kamu destekli sivil toplum kuruluşlarının (Government-Organized Non-Governmental Organisation-GONGO) stratejik öneme sahip oldukları söylenebilir. Bu minval üzere Türkiye'de en etkin kamu destekli sivil toplum kuruluşlarının birisi olan Yunus Emre Enstitüsünün 2007-2019 yılları arasında stratejik eylemleri, planlamaları, etkinlikleri, projeleri incelenmiş ve etki analizi yapılmıştır. YEE'nin yapısı ve hedefleri hakkındaki plan, rapor ve faaliyet belgeleri incelenmiştir. Daha sonra elde edilen veriler ışığında bir soru seti oluşturulmuş ve YEE'nin faaliyetleri ve etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan mülakatların analizi yapılmıştır. Uluslararası alanda kültürel diplomasi ve kültürel iş birliğine yönelik olarak YEE, Türkiye'nin tarihini, kültürünü ve medeniyet anlayışını uluslararası alana aktarılmasını sağlamak amacıyla kurulduğu bilinmektedir. Bununla birlikte Türk dilinin yaygınlaşmasında ve diğer yaygın dillerle rekabete girmesinde önemli aktör olarak görevini yerine getirdiği gözlemlenmiştir. Dolayısıyla Türkiye'nin uluslararası alanda bilinirliğini, güvenilirliğini ve itibarını artırmak için çalışan YEE, kültürel diplomasi alanında yurtdışında Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamanın ötesinde bu sürecin öncüsü olmuştur denebilir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Destekli Sivil Toplum Kuruluşları, Uluslararası İlişkiler, Yunus Emre Enstitüsü

Public Supported Civil Organization Power: Yunus Emre Institute (YEE)

Abstract

The aim of this study is to examine the effects of social, economic and cultural activities carried out by government-organized non-governmental organizations on Turkey's international political activities in the development of international relations, specifically Yunus Emre Enstitüsü (YEE). In addition to cooperation with international organizations, non-governmental organizations and private sector organizations in the development and maintenance of international relations, it can be said that government-organized non-governmental organizations (GONGO's) have strategic importance. In this context, the strategic actions, plans, activities and projects of Yunus Emre Institute, as a one of the most active publicly supported non-governmental organizations in Turkey, between 2007-2019 were examined and an impact analysis was made. Plans, reports and activity documents about the structure and objectives of YEE were also examined. Then, a question set was created in the light of the data obtained, and the interviews were analyzed to evaluate the activities and effects of YEE. For cultural diplomacy and cultural cooperation in the international arena, YEE is known to have been established with the aim of transferring Turkey's history, culture and understanding of civilization to the international arena. However, it has been observed that it fulfills its duty as an important actor in the spread of the Turkish language and its competition with other common languages. Therefore, it can be said that YEE, which works to increase the awareness, reliability and reputation of Turkey in the international arena, has been the pioneer of this process beyond contributing to the promotion of Turkey abroad in the field of cultural diplomacy.

Key Words: Government-Organised Non-Governmental Organisations, International Relations, Yunus Emre Institute

Atf İçin / Please Cite As:

Demirkaya, Y. ve Çelik, F. (2021). Kamu destekli sivil örgütlenme gücü: Yunus Emre Enstitüsü (YEE). *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(ÖS), 137-156.

Geliş Tarihi / Received Date: 20.09.2021

Kabul Tarihi / Accepted Date: 27.11.2021

¹ Prof. Dr. - Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, ydemirkaya@marmara.edu.tr

 ORCID: 0000-0002-2683-8579

² Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ferhat34celik@gmail.com

 ORCID: 0000-0003-1716-272X

Giriş

Ülkelerin dış politikalarının sürdürülebilirliğini sağlamak ve değişime ayak uydurabilmek amacıyla farklı alternatif politikaları geliştirdikleri-kullandıkları bilinmektedir. Bu amaçla ülkeler varlıklarını güçlendirebilmek ve uluslararası alanda karşılaştıkları sorunları çözebilmek için kendilerine özgü bazı güç unsurlarını kullanmışlardır. Geleneksel olarak ülkelerin güç unsurlarının sahip oldukları toprağın genişliği, askeri güç, ekonomik güç gibi şekillendiği görülmüştür. Ancak günümüzde bu olguların devamlılığı söz konusu olsa da artık uluslararası alanda çeşitliliğin artması güç unsurlarının da çeşitli olmasını beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla ülkelerin güç unsurlarını literatürde araştırmacılar iki açıdan değerlendirmişlerdir. Bunlardan birincisi sert güç olan siyasi, ekonomik ve askeri güç olarak ifade edilen somut göstergelerdir. İkincisi ise son zamanlarda ülkelerin alansal çeşitliliği bakımından daha çok fayda aldığı yumuşak güç unsurudur. Buna yönelik olarak Joseph Nye yumuşak güce ilişkin: *“Bir ülkenin dünya siyasetinde istediği sonuçlara ulaşabilmesi için onun değerlerine hayran olan, örnek alan, refah seviyesine ve fırsatlarına özenen ülkelerin olması onu izlemesi gerekir.”* şeklinde ifade de bulunmuştur. Bu nedenle yumuşak güç kullanılabilmesi kolay olup, çeşitliliği barındıran bir durumdur. Ulusların sahip olduğu edebiyat, sinema, spor, medeniyet, yardımlaşma, dayanışma gibi kültürel değerler bir ulusu diğer uluslardan ayıran nitelikler yumuşak güç olarak karşımıza çıktığı görülmüştür.

Ülkelerinde kendi amaçları çerçevesinde farklı yumuşak güç stratejileri izlediği de bilinen bir gerçektir. Stratejik amaçları çerçevesinde önde gelen gelişmiş ülkelerin yıllar içerisinde geliştirdiği ve disiplinli bir şekilde yürüttüğü kurumsal yapıların olduğu görülmüştür. Bu kurumsal yapıların neredeyse dünya genelini kapayıcı bir şekilde faaliyet gösterdiği söylenebilir. Örneğin: 1930-1940’lı yıllardan itibaren başlayan Amerikan Kültür Derneği, Fransız Kültür Derneği, İngiliz Kültür Derneği veya Almanların Goethe Enstitüsü, İngilizlerin British Council, İspanyolların Cervantes Enstitüsü gibi kuruluşlar bu alana yönelik çalışmalar yapmışlardır. Bu kuruluşların tamamı ülkelerin kültürel etkilerini artırmak amacıyla çalışmaktadırlar, zira kültürel diplomasının etkisini artırması beraberinde ticaret ve ekonominin canlanmasını ve düzenli gerçekleşmesini sağladığı bilinmektedir.

Türkiye bu alanda geri durmamış ve Amerika, Balkanlar ve Doğu Avrupa, Kafkaslardan Merkez Asya’ya, Afrika’dan Orta Doğu’ya, Güney ve Uzak Asya’ya kadar geniş coğrafyada yumuşak güç unsurlarıyla nüfuz etmeye çalışmıştır. Türkiye’nin son yıllarda aktif dış politikayla ülkeler arasındaki iş birliği ve özellikle insani diplomasi ile hareket eden ülke konumuna gelmesi uluslararası inisiyatiflerde etkin rol almasını sağladığı söylenebilir. Nitekim Türkiye bölgesel ve küresel alanda insani diplomasi faaliyetleri ile bu minvaldeki uluslararası inisiyatiflere katkı sağlamıştır.

Bununla birlikte Türkiye jeopolitik konumu sayesinde merkez ülke olması, hava-kara-deniz ulaşım kolaylığını, sömürge geçmişinin olmaması, ortak paydaya sahip kültürlerle milletlere sahip olması, bölge ülkeler veya uluslararası anlaşmazlıklarda arabuluculuk yapması yumuşak güç kapasitesi bakımından stratejik üstünlükler olarak değerlendirilebilir. Bunların yanında Türkiye pro-aktif dış politika ile en önemli araçlarını kullanarak birçok kültürel faaliyetler yapmıştır. Bu çerçevede kültür önemli bir diplomasi aracı olup ülkeleri başka toplumlardan ayırma, farklılaştırma, özgünleştirme ve uluslararası alana yansıtma görevi görmektedir.

Yöntem

Türkçe’nin yaygınlaştırılması mottosuyla hareket eden Yunus Emre Enstitüsü (YEE) bunun yanında, Türk kültürü, sanatını ve tarihini uluslararası alanda tanıtmak diğer toplumlarla bağ kurmak, iş birliği ağını genişletmek ve kültür politikasını uluslararası alana taşımak gibi hedefler doğrultusunda faaliyetlerini yürütmektedir. Yunus Emre Enstitüsü (YEE) bağlamında, uluslararası ilişkilerin geliştirilmesinde kamu destekli sivil toplum kuruluşlarının yürüttüğü sosyal, ekonomik, kültürel etkinliklerin, Türkiye’nin uluslararası saygınlığına ve diplomatik faaliyetlerine etkisini incelediğimiz bu çalışmamızda; YEE’nin faaliyet alanları uluslararası siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişki, iletişim, temsil ve işbirliği ağının geliştirilmesine yönelik yaptığı çalışmalar kapsamında ele alınmıştır. Ayrıca YEE’nin tabii olduğu mevzuat, faaliyet ve performans raporları, stratejik planları, ve benzeri birincil dokümanları incelenmiştir. Son olarak YEE içinde çalışan uzmanlar ile yapılan mülakat sonuçları analiz edilmiştir.

Araştırmanın evreni analiz edilirken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmuştur. Saha çalışmaları örnek olarak incelenecek olan kuruluşun farklı alanları kapsayan bir çeşitlilik yelpazesine sahip olması araştırmada öncelik olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda kurumsal kapasitesini iyi düzeyde yönetilebiliyor olması önemli tercih sebepleri arasında sayılmıştır. Zira kurumsal kapasiteleri gelişmiş olan

kuruluşların bu tür araştırmalara özverili katkılarda bulunabildiği düşünölmektedir. Ayrıca uluslararası faaliyet kapasitesi yeterince etkin olan kuruluş olması başka bir öncelik olarak değeriendirilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye’de faaliyet gösteren ve yukarıda dile getirilen araştırma öncelikleri çerçevesindeki kuruluşlar genel olarak incelenmiş ve araştırmaya konu olan kuruluşla etkileşimleri, faaliyetleri, projeleri vb. değeriendirilmiştir. İncelenmek üzere seçilen kuruluş için belirtilen dönemlerde yeterli gözlemin bulunması, yapılan gözlemlerin birbirleriyle uyumlu olması, ulusal ve uluslararası alandaki faaliyet yapılarının etkin olması gibi nedenlerden dolayı araştırma kültürel diplomasi bağlamında belirtilen kuruluşla sınırlı tutulmuştur. Çalışmada 2007-2019 faaliyet dönemindeki çalışmalarının olması, veri seti ulaşılabilmesi ve eksik gözlemi bulunmaması araştırmada kuruluşun seçiminde etkin olmuştur. Ayrıca çalışma kapsamında Türkiye’de faaliyette bulunup yurtdışı teşkilatlanmasını da içeren kamu destekli sivil toplum kuruluşları (STK) ve kamu kurumları ile stratejik iş birliği mülakat sorularıyla değeriendirilmiştir.

05.05.2007 tarihli ve 5563 sayılı kanunla kurulmuş olan Yunus Emre Vakfı’na bağlı ve Türkiye’de kültürel diplomasi bağlamında etkin olan Yunus Emre Enstitüsü’nün 2007-2019 faaliyet dönem aralığındaki çalışmalarının uluslararası alanda siyasal, sosyal ve ekonomik boyutlarının analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analizler 8 adet faaliyet raporu, 1 adet stratejik plan, 45 adet bülten, 9 adet dergi ve kurumun üst düzey yetkilisi ile mülakat sonucunda elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama araçlarının ve araştırma sorularının geliştirilmesi amacıyla oluşturulan temel savımız: *Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesinde kamu ve sivil toplum kuruluşlarının stratejik işbirliğinin (2007-2019 dönem aralığında) Yunus Emre Enstitüsü örneğinde, Türkiye’nin uluslararası saygınlığını ve diplomatik faaliyetlerini olumlu yönde etki etmiştir.* Hipotezi sorgulamak amacıyla aşağıdaki araştırma soruları belirlenmiştir:

- Ulusal bağlamda, kamu destekli sivil toplum kuruluşları iş birliğine yönelik ne gibi örgütlenmeler/ stratejik eylemler planlar geliştirildi?
- Uluslararası bağlamda, kamu destekli sivil toplum kuruluşları iş birliğine yönelik ne gibi örgütlenmeler/ stratejik eylemler, planlar geliştirildi?
- Somut olarak geliştirilen, pratik stratejik eylemler nelerdir?
- Gelişmiş ölkeler, uluslararası menfaatleri doğrultusunda ulusal ve uluslararası düzeyde sivil toplum örgütleriyle ne gibi politikalar ve iş birliği geliştirmiştir?
- Kamu kurum/kuruluşlarının STK’larla etkileşimlerdeki rolleri nelerdir?

Bu doğrultuda yeterli düzeyde analiz yapabilmek için alan araştırması kapsamında araştırma konusu ve cevap aranan araştırma soruları oluşturulmuştur. Çalışmada bununla birlikte mülakat sorularına verilen cevaplar da araştırma sorularına göre şekillenmiştir. Dolayısıyla araştırmada bütün bunlar dikkate alınarak nitel ve nicel araştırma yöntem ve tekniklerinin her ikisinin de yararlanılmasının daha uygun olacağı değeriendirilmiştir. Çalışmada, mülakatın bir veri toplama tekniği olarak, kullanılmasıyla açık uçlu soruların sorulması, dinlenmesini sağlayarak cevapların kaydedilmesi ve incelenmesi mümkün kılınmıştır. Araştırmada mülakatın kullanılmasının sağladığı fayda ile birden fazla alanlarda gerçekleştirilen çalışmalarla alanlar arası karşılaştırmaya katkıda bulunmak hedeflenmiştir. Faaliyet raporlarında ise ilgili kurum hakkında genel bilgiler verilmekle birlikte; çalıştığı alan kapsamında yapılanlar, kullanılan kaynaklar, bütçe ve hedef gerçekleştirilmeleri ile meydana gelen sapmalar, varlık ve yükümlölükler ile çalışma alanlarına yönelik faaliyet yapılan ölkeler, birlikler, kurum ve kuruluşlar belirtilmiştir. Bunlara ilişkin mali bilgiler, stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütölen çalışmalar ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenen verilerden araştırmada da yararlanılmıştır. Faaliyet raporları sorumluluk, doğruluk ve tarafsızlık, açıklık, tam açıklama, tutarlılık, yıllık olma ilkelerini içerdii gözlemlenmiştir. Bu amaçla, çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kapsamında yapılandırılmış görüşmeye ve doküman analizine dayalı veriler toplanarak değeriendirilmiştir. Böylece çalışmada görüşme, gözlem, faaliyet raporları gibi içerik analizleri incelenmesiyle birlikte birçok kaynaktan oluşın verilerin bir araya getirilmesi açısından nitel araştırma yaklaşımının faydalı olacağı düşünölmüştür. Ayrıca nicel araştırma yaklaşımı kapsamında çalışmayı destekleyen unsurlar olan istatistikî veriler, grafiklerden yararlanılmıştır. Dolayısıyla her iki araştırma yöntem ve tekniğinin kullanılmasıyla birlikte araştırma konusu, araştırma ve mülakat sorularının ortaya koyduğu özelliklerin yanı sıra görüşme yapılacak kitlenin nitelikleri gibi etkin aktörlerin birbirleriyle olan ilişki ağı incelenmiştir. Bütün bu değeriendirmelerle birlikte her iki yöntemin kullanılması geniş açıdan resmin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Aynı zamanda görüşme ve doküman analizi ile de ortaya çıkan verilerin nicel alandaki verilerle zenginleştirip böylece ulaşılan bulguların desteklenebileceği görölmüştür.

Bulgular

YEE'nin Kuruluşu, Tarihçesi ve Teşkilat Yapısı

5653 sayılı 05/05/2007 tarihinde kabul edilen Yunus Emre Vakfı kanunu çerçevesinde kurulmuş olan Yunus Emre Enstitüsü, 2009 yılında faaliyete başlayarak merkezi Ankara'dadır. Kurulduktan sonra temel amacı diğer ülkelerdeki muadil kuruluşlar gibi yurt dışında başka uluslarla ilişkisel ağ kurarak Türkiye'nin kültürünü, edebiyatını, dilini, anlayışını diğer ülkelere tanıttırarak çalışmalar yaparak orada insan ilişkisinin pozitif yönde ilerlemesini sağlamak ve bilinirliğini artırmaktır. İkinci bir nokta ise Türkiye ile bağ kuran, iş yapan vb. insanların daha fazla olmasına yönelik faaliyetler yürütmüşlerdir. Bu anlamda enstitü ilk yurt dışı merkezini Saraybosna'da açıp yıllar içerisinde sadece Balkanlar, Orta Doğu ve Türk devletlerinde değil, Avrupa, Asya, Amerika, Afrika'da faaliyet gösteren Enstitü halini almıştır. 2020 yılı itibarıyla YEE'nin Suriye-Azez ve Çin-Pekin kültür merkezlerini açarak faaliyet alanını genişlettiği gözlemlenmiştir. Bu kapsamda 2020 yılı itibarıyla YEE, 50 ülkede 60 kültür merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir (YEE, 2020, s. 14-16).

Uluslararası ilişkilerde sürekli değişen yapıyla beraber geleneksel diplomasi tek yönlü anlayıştan, toplumların açıldığı STK'ların öneminin arttığı bireyden, sosyal akademik gruplara kadar birçok unsurun ön plana çıktığı yapı hâkim olmuştur. Aynı zamanda bu insanlara ulaşmanın irtibat içerisinde olmanın sadece devlet olgusuyla gerçekleşmediği anlayışı Türkiye'de enstitünün kurulmasını beraberinde getirmiştir. Burada önemli değer olarak Yunus Emre isminin kullanılması sahip olduğu tasavvuf kültürü, öz Türkçe yapısı, yapıtlarını Türkçeye uygun işlemlerinden bütün Türk coğrafyasını dolaşmış olmasına kadar Türk kimliğini yansıttırmasında önemli unsur olarak görülmüştür. Bunun yanı sıra Anadolu'daki çeşitlilik, insan sevgisi, medeniyetlere beşiklik etmesi destekleyici diğer unsurlardır. Türkiye'nin bu anlamda yetişmiş insan kapasitesiyle iletişim ağı kurabilecek, kültürün boyutlarını kavrayabilecek, diplomasiyi uygulayabilecek, proje yönetebilecek yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu amaçla YEE, yumuşak gücün en önemli yapı taşı olan Türkiye'nin sivil dış politikasını sivil işbirliğini yürütecek kurum olarak görülmüştür. Aynı zamanda Türkçe öğretiminin yanı sıra Türkiye'nin birikimini gösteren sanat faaliyetleri, diplomasi, kültür, proje yönetimi, uluslararası ilişkiler, medeniyetlerin temel değerlerini içeren kültür diplomasi faaliyetleri, TABİP projesi ile bilimsel diplomasi anlayışı ve kurumsal yapı ile uluslararası ilişkilerde Türkiye'ye ön yargısız davranılması sağlanmaya çalışılmıştır.

Yunus Emre Vakfı'nın kurumsal yapısında vakfın organları Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu, Denetleme Kurulu'ndan oluşmuştur. 5653 sayılı Kanunun 4.Maddesinin "a" bendinde yer aldığı üzere Mütevelli Heyet, vakfın karar organıdır. Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakan Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı, Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı, Millî Eğitim Bakanlığı Bakan Yardımcısı heyetin tabii üyeleri olarak ifade edilmiştir. Aynı zamanda Kültür ve Turizm Bakanı Mütevelli Heyeti Başkanlığını; Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakan Yardımcısı başkan vekilliği görevini yerine getirmektedir. 5653 sayılı Kanunun 4.maddesinin "b" bendinde Yönetim Kurulu, vakfın icra organıdır. YEE Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Başkanı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar (YTB) Başkanı, Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler Genel Müdürü yönetim kurulunun tabii üyeleridir. 4.maddenin "c" bölümünde Denetleme Kuruluna ilişkin oluşum ise; Bakanlık, Dışişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirecek birer üye ile iktidar ve ana muhalefet partisi tarafından üç yıl için seçilecek üyeden oluşmakla beraber Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi kurulun başkanıdır. 5653 sayılı Kanunun "ç" bendinde belirtilen vakfın son organı olan Danışma Kurulu ise yılda en az bir kere toplanarak vakfın danışma görevini üstlenen yapı olup birçok temsilcinin bir arada olduğu yapıda bakan yardımcısı danışma kurulunun başkanıdır.

Vakfın organları bu şekilde ifade edildikten sonra 5653 sayılı Kanunun 5. maddesinde kuruluşun yurtdışı teşkilatlanmasında, faaliyetlerin desteklenmesinde, tanıtılmasında bulunan ülkede uyumlu çalışmada önemli rol oynayan "Kültür Merkezi Koordinasyon Kurullarının" işleyişine değinmek faydalı olacaktır. Bu koordinasyon kurulları; kültür merkezlerinin bulunduğu ülkelerde büyükelçi veya temsilcinin başkanlığında, TİKA temsilci, Kültür ve Tanıtma Müşaviri, Eğitim Müşaviri, ilgili Kültür Merkezi müdürü ile merkezin bulunduğu şehirdeki veya ülkedeki tanınmış kültür ve sanat adamları, bilim adamları, iş insanlarının arasından oluşmaktadır (Yunus Emre Enstitüsü, 2015 Faaliyet Raporu).

Enstitünün yapısını incelediğimizde en önemli yapı taşlarından birisinin de oluşturulan birimler olduğu görülmüştür. YEE'de oluşturulan birimler görevleri itibarıyla kültür ve sanat ile yabancılara Türkçe öğretimi birimi olmak üzere iki çatı altında şekillenmiştir. Bu amaçla diğer icra birimleri iki alana katkı

sağlamak üzere oluşmuştur. Yabancılara Türkçe öğretilimi konusunda faaliyetler Türkoloji Müdürlüğü tarafından gerçekleşmektedir. Bu müdürlük aracılığıyla bilimsel yöntemler çerçevesinde uluslararası standartlara uygun yurtiçi ve yurtdışında Türkçeyi, edebiyatı, kültürü, sanatı tanıtmak ve öğretmeye yönelik çalışmalar yapmakla beraber üniversitelerle “Türkoloji Projesi İşbirliği Protokolü” ile eğitim ve öğretimde mevcut ve yeni açılacak bölümlere teşvik ve destek vermiştir. Kültür ve sanat alanında yürütölen faaliyetler ile kültürel etkileşimle geliştirilen, desteklenen yürütölen projeleri, yurt dışındaki kültür merkezleri vasıtasıyla etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilmesine yönelik strateji izleyen birim Kültür ve Sanat Projeler Müdürlüğü olarak ifade edilmiştir (YEE, 2015 Faaliyet Raporu, s. 22-23). Bütün bu işleyişin gerçekleşmesi için etkin olan birimlerin yanında faaliyetlere destek vermek için oluşan icra birimleri ise; İnsan Kaynakları Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Mali İşler Müdürlüğü, Satın Alma ve Lojistik Müdürlüğü, Strateji Geliştirme ve Kurumsal İletişim Müdürlüğü, Özel Kalem ve İdari İşler Müdürlüğü ve Kütüphane, Dokümantasyon ve Arşiv Müdürlüğü şeklindedir. Bu bölümde Yunus Emre Enstitüsü'nün tarihçesi, kuruluş aşaması ve teşkilatına yönelik işleyiş ifade edilmeye çalışılmıştır. Diğer bölümde enstitünün amaçları, vizyonu ve misyonu doğrultusunda görev ve sorumluluklarına değinilmiştir.

Görev ve Sorumluluklar

2009 yılında kurulan YEE Türkçe'nin evrenselliğini, Türkiye'nin tarihsel ve kültürel derinliğini dünyaya tanıtmaya ilişkin önemli adımlar attığı gözlemlenmiştir. Özerk yapıda olan kurum yetişmiş insan kapasitesiyle birlikte projeler hazırlamıştır. Aynı zamanda Türkiye'nin kültürel diplomasisinin ana taşlarından olan kurum etkin denetim, bütçe performansı konusunda şeffaflığı ön planda tutmaya çalışmıştır. Bu çerçevede müzikten geleneksel sanatlara, mutfak kültüründen çağdaş edebiyat ve sinemaya kadar birçok alanda aktif rol üstlenmiştir.

Faaliyet raporlarında ve stratejik planlarında da belirtildiği üzere kısacası vizyonu; dünyanın her yerinde Türkiye ile bağ kuran ve Türkiye'ye dost insan sayısını artırmak, misyonu ise; Türkiye'yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmak, Türkiye'nin diğer ölkeler ile dostluğunu geliştirmek, kültürel alışverişini artırmak, bununla ilgili yurt içi ve yurt dışındaki bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak, Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek şeklindedir. Bu çerçevede Yunus Emre Vakfı. “Kültürel Etkileşim”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe”, “Bilimsel ve Akademik Etkileşim”, “Kültürel Diplomasi” ve “Kurumsal Gelişim” başlıkları vakfın ana çalışma eksenleri olarak belirlenmiştir (YEE, 2017-2018 Stratejik Plan, s. 21-27). Bütün bu kapsam çerçevesinde YEE'nin 5653 sayılı Kanunun 3.Maddesinde vakfın amaçları başlığı altında çalışmanın diğer bölümlerinde değindiğimiz ifadelerden başka görev ve sorumluluklar şöyle sıralanmıştır:

- Türkiye, kültürel miras, Türk dili, kültürü ve sanatına ilişkin yurt içi ve yurt dışındaki bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak için araştırmalar, etkinlikler yapmak veya yaptırmak, yurt içinde ve yurt dışındaki üniversite ve sivil toplum örgütleri, ilgili diğer gerçek ve tüzel kişiler ile ortak projeler yürütmek ve yazılı ve görsel medyada süreli veya süresiz yayınlar yapmak veya yaptırmak,
- Yurt dışında benzer kuruluşlar ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Yurt içi ve yurt dışında bu Kanunun amacını gerçekleştirmek için araştırma-geliştirme ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ve bilgi bankalarıyla işbirliği yapmak, toplanan bilgileri dünyanın istifadesine sunmak, tanıtma büroları, enstitü ve dokümantasyon merkezleri kurmak,
- Türkiye'yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmaya ilişkin etkinlikler hakkında yurt içinde kişi ve kuruluşların bilgilendirilmesi, katılımın sağlanması ve yönlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- Bu kanunun amaçlarını gerçekleştirmek için; Vakfa ve kuruluşlarına sivil toplum örgütlerinin ve üniversitelerin katılımını sağlamak, kültür, sanat, eğitim alanlarında kurulmuş vakıflarla veya derneklerle işbirliği yapmak, bu alandaki akademik çalışmalara aynî veya malî destek sağlamak,
- Türk dilinin, kültürünün ve sanatının tanıtımına ilişkin yarışmalar düzenlemek ve ödöller vermek,
- Kültür Merkezlerinin kurulmadığı yerlerde bu Kanunun amaçlarının gerçekleşmesi için yurt dışında faaliyet gösteren diğer kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte çalışmalar yürütmek şeklindedir.

YEE'nin Proje ve Faaliyetleri

Dünyanın farklı alanlarında niteliği itibarıyla öne çıkan YEE'nin Türkiye'nin kültürel diplomasi çalışmalarında etkin kuruluşlardan biri olduğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla Türkçe öğretmek, Türk kültürünün varlığını yaygınlaştırmak, medeniyetimizin değerlerinin tanıtımına ve kültürel mirasın yeniden inşasına yönelik adımlar atarak esas fonksiyonunu göstermiştir. Bu bakımdan YEE, Türk kültür merkezleriyle Türkiye'nin yumuşak gücünü temsil eden belli odak haline gelmiştir. Kültür merkezlerinin açılış yıllarına ilişkin dönemi esas alırsak; 2009'da 2, 2010'da 6, 2011'de 7, 2012'de 9, 2013'de 8 olmak üzere yeni kültür merkezleri oluşmuş ve bu bağlamda çalışmalarını sürdürmüştür. Bu çerçevede, kültür merkezi sayısının artmasına orantılı olarak, 2009'da 15, 2010'da 40, 2011'de 124, 2012'de 388, 2013'de 400 şeklinde faaliyet gerçekleştirilmiştir.

2014 yılında YEE Balkanlar, Avrupa, Avrasya-Uzakdoğu, Ortadoğu-Kuzey Afrika bölgelerini içeren 30 ülkede 38 merkezde faaliyetlerini sürdürmüştür. Türkoloji projesi kapsamında 36 ülkede 58 üniversite ile işbirliği yapıldığı gözlemlenmiştir. Enstitü, 2014 yılında kültürel ve bilimsel faaliyet alanlarını çeşitlendirmiş, Türkiye'nin tanıtılmasına ve itibarını yükseltmeye olumlu imajını artırmaya, olumsuz ise minimum seviyeye indirmek için çaba gösterdiği görülmüştür. Bu amaçla da 2014 yılında 23.000 insana ulaşılarak Türkiye'nin kültürel ve bilimsel birikimini uluslararası alanda yaydığı gözlemlenmiştir. 2014 yılında Roma, Viyana, Cezayir, Mostar, Köln, Podgoritsa, Lefkoşa'da kültür merkezleri açılmıştır. 2014 yılının Ocak-Şubat-Mart döneminde yurtdışında bulunan kültür merkezleri aracılığıyla bir yandan Türkçe öğrenimi devam etmiş, diğer yandan ise Türkiye'nin kültür ve sanat alanına ilgiyi artırmak bağlamında bu alanda yetişmiş kişileri tanıtmayı, görünürlüğü ön plana çıkarmayı amaçlamıştır. Berlin'de yapılan "Türkiye Ekranı" projesiyle film gösterimi, Polonya- Türkiye diplomatik ilişkilerinin 600. yılına yönelik iki ülke arasında düzenlenen bilimsel toplantılar, sanatsal etkinliklerin yapılması, Londra'da yapılan tarihi fotoğraf sergisi de yapılan faaliyetlere örnek gösterilmiştir. Ayrıca Budapeşte, Johannesburg, Varşova, Brüksel, Bükreş, Tokyo, Paris, Astana gibi şehirlerde de sergi, konser vb. etkinlikler yapılmıştır. 2014 yılının Nisan-Mayıs- Haziran aylarını içeren birçok faaliyetin de yapıldığı gözlemlenmiştir. Bu amaçla, Budapeşte kitap festivalinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği yapılarak geleneksel kitap sanatımızdaki izlerin canlandırılması, Macar Bilimler Akademisinde yer alan corvinaların sergilenmesi gibi çalışmalar yapılmıştır. Aynı zamanda Türkçe'nin dijital alanda öğretimine yönelik uzmanların katıldığı çalıştaylar yapılmıştır. Dil, kültür, sanat faaliyetlerini sürdürürken yurtiçi ve yurtdışından ortaklarla beraber projeler oluşturulmuştur. Bununla birlikte Varşova'da Asya günleri, Türk yemekleri atölye yarışması, Amman'da Osmanlı Mimarisi Sempozyumu gibi diğer şehirlerde de faaliyetler yapılmıştır (YEE, 2014, s. 1-53).

YEE, 2014 yılının Temmuz-Ağustos-Eylül aylarını içerisine alan dönemlerde de Türk kültürünün daha yakından tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapmıştır. Dolayısıyla bu dönemde beşincisi düzenlenen "Türkçe Yaz Okulu" programı ile farklı ülkelerden veya milletlerden 315 öğrenci Türkiye'de ağırlanmıştır. Bu yılda öne çıkan projelerden bazıları ise; MB ile işbirliğiyle yapılan "Balkanlar'da Kültürel Mirasın Yeniden İnşası" projesinin Kosova'da tamamlanması, Arapça, Farsça, Osmanlı Türkçesi'ni içeren 153 yazma eserin bilimsel alana kazandırılması şeklinde sayılmıştır. Ayrıca "5. Kültürlerarası Sanat Diyalogları Festivali" farklı ülkelerde katılan sanat gruplarının katılımıyla gerçekleşmiştir. Ekim-Kasım-Aralık döneminde Türk Dil Kurumu ile ortaklaşa yürütülen faaliyetlerden biri olan "Uluslararası Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi" sempozyumu eğitim alanındaki organizasyonlardan biri olmuştur. Bu çerçevede sempozyumda Türkçe'nin eğitim ve öğretim olanaklarına yönelik birçok başlık değerlendirilmiştir. Yine bu dönemde farklı diller ve ortak ezgileri içeren etkinliğin düzenlenmesi, Ürdün'de "Türkiye Günleri" programı ile el sanatları, film gösterimleri, konserler gibi ön plana çıkan faaliyetler gerçekleştirilmiştir (YEE, 2014, s. 55-73).

2014 yılında Avrupa Konseyi ortak dil kriterlerine ve dil seviyeleri bağlamında 38 kültür merkezinin 31'inde Türkçe kursları verilmiştir. Bosna Hersek, Gürcistan, Ürdün, Polonya, Fas ve Tokyo'da toplam 7579 öğrenci Türkçe öğrenmekle birlikte, kültür merkezlerinin dışında Türkçe kurslarının düzenlendiği yerler söz konusu olmuştur. "Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti", "Haydi Türkçe Öğrenelim", "Türkçe Öğreniyorum Seti", "Yardımcı Okuma Kitapları Serisi", "Z-Kitap Uygulaması" gibi birçok ders araç ve gereçleri düzenlenen kurslarda kullanılmışlardır. Eğitim ve öğretim faaliyetleri kapsamında, yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programı yapılmıştır. Türkologlara yabancı dil olarak Türkçe eğitim verilmesi, çalıştaylar, sempozyumlar, ihtisas kütüphanesinin oluşturulması, Yunus Emre Radyosu ve Türkçe Yeterlilik Sınavı (TYS) gibi çalışmalar ve faaliyetler düzenlenmiştir (YEE, 2014, s. 90).

2014 yılında kurulmuş olan Projeler Müdürlüğü, Vakıf Kanunu'nda yer alan görev ve sorumluluğu çerçevesinde Türk dilini, kültürünü, sanatını, tarihini tanıtmaya ve yaygınlaştırmaya yönelik projeler ve

faaliyetler gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede çeşitli ülkelerde Türkiye'nin tanıtımına ilişkin konser, sergi, film gösterimi, bilimsel toplantılar gibi farklı programlardan oluşan etkinlikleri "Türkiye Günleri" adı altında ortaya koymuştur. Örneğin: "Türkiyat Sohbetleri", "Türkiye-Kazakistan Dostluk Günleri", yurtdişında lisans ve lisansüstünde Türk-Osmanlı tarihi üzerine çalışma yapan öğrencilere yönelik, kurumlarla işbirliği yapılarak "Osmanlı Kültür Tarihi Yaz Okulu 2014" projesinin gerçekleşmesi gibi faaliyetler yapılmıştır. Finansmanı dışarıdan sağlanan projeler ise başta "100 Türkiye Kütüphanesi" projesi olup 2014 yılına kadar toplam 64 kütüphane kurulmuştur. Balkanlar'da geleneksel Türk el sanatlarının ustadan çırağa anlayışını yansıtmaya yönelik gerçekleştiren projede ise toplam 16 kursta 729 kursiyere eğitim verilmiştir. Bir başka çalışma ise Balkanlarda kültürel mirasın yeniden inşasına ilişkin geliştirilmiş projede 2012 yılından bu yana Bosna Hersek'te 1317, Makedonya'da 4106, Kosova'da 1167, Hırvatistan'da 3028 el yazması Osmanlı Türkçesi, Arapça ve Farsça eser olmak üzere toplamda 9618 eser koruma altına alınmıştır. Yabancı misafirleri ve ğrencileri Türkiye'nin farklı Őehirlerinde ağırlayarak Türkçeyi ve Türk kültürünü yaşatmak bağlamında 2014 yılında "Türkçe Yaz Okulu" projesi kapsamında toplamda 72 lkeden 350 öğrencinin katıldıkları etkinlikler düzenlenmiştir (YEE, 2014, s. 98-121).

2015 yılında da merkezlerin olduğu ülkelerde çeşitli bağlar kurularak ortak çatı altında bilimsel, sosyal ve kültürel projelerin ve faaliyetlerin yrtldğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla bu çerçevede 2015 yılı itibariyle Avrupa, Balkanlar, Ortadoğu-Afrika, Avrasya-Uzakdoğu olmak üzere toplam 36 lkede 44 kültür merkezleriyle kültür diplomasisi çalışmaları yrtlmştir. 2015 yılında açılan kültür merkezleri Belgrad, Hartum, Zagreb, Doha, Komrat, Kuala Lumpur Şeklinde olmuştur. Bu çerçevede açılan kültür merkezleriyle beraber faaliyet sayılarında da çeşitlilik ve nitelik artışının olduğu gözlemlenmiştir. Faaliyet sayıları 2014'de 406, 2015'de 713 olarak belirtilmiştir (YEE, 2015, s. 28-39).

Kültür sanat etkinlikleri ve projeler bağlamında, 2015 yılında da Türkiye'nin kültürel mirasını ve çeşitliliği sunmak üzere uluslararası düzeyde sergiler, bilimsel toplantılar, film ve sahne gösterimleri gibi birçok faaliyet ve etkinlik düzenlenmiştir. 2015 yılı Ocak-Şubat ayı içerisinde Hartum'da "Türk-Sudan niversiteleri işbirliği" alıştayı, Tokyo'da "Türk Derilerine Japon Tasarımı Defilesi", Varşova'da "Çanakkale Savaşı", Köln'de Roma German Müzesinde "Göbekli Tepe", Bükreş'te Romanya Köylüler Müzesinde "Osmanlı Kıyafetleri ve Seramik" isimli sergilerin açılması gibi etkinlikler yapılmıştır. Kazan'da geleneksel Türk mutfağının tanıtılması, Londra ve Zagreb'de Türk filmleri haftasının yapılması, Seul'da toplanan GPDNET toplantısına katkı sağlanması gibi Mart-Nisan-Mayıs aylarında birçok faaliyet yapılmıştır. Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül aylarındaki ön plana çıkan faaliyetlerden bazıları Őyledir: Kabil'de Türk-Afganistan ilişkilerini ele alan programın düzenlenmesi, Podgoritsa'da "Geleneksel Osmanlı Mutfağı" tanıtımı, Amsterdam'da "3. Kırmızı Lale Festivali'nin" yapılması, Osmanlı arşivlerine ilişkin Lübnan sempozyumunun yapılması, Roma'da Napoli Türk sanatına ilişkin çalışmalar yapılması gibi faaliyetler örnek gösterilmiştir. Ekim- Kasım- Aralık aylarında ise Brüksel'de "EUROPALIA 2015" sanat festivalinde odak lkenin Türkiye olarak belirtilmesi, "Göbekli Tepe- Medeniyetin Doğuşu" programının düzenlenmesi, Belçika'da Türkiye Kütüphanesinin açılması, Berlin'de Osmanlı'da hat, ebru ve tezhip sanatlarına ilişkin tanıtım yapılması gibi birçok çalışma ve faaliyetlerin gerçekleştiği gözlemlenmiştir (YEE, 2015, s. 40-99).

2015 yılı proje başvuru sayısı 77 olup, yıl sonu itibariye toplam proje desteği 46 Şeklinde olmuştur. "Yedi Bölgeden Yedi İklime Türkiye Günleri", "Edebiyat Köprüleri", "Yerinde Tarih", "Sahnedeki Türkiye Programı", "AB-Türkiye Kültürlerarası Diyalog" isimli projelerin bu dönemde ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. 2015 yılı kapsamında YEE, konser, film gösterimi, sergiler, bilimsel toplantılar gibi farklı etkinlikleri "7 Bölgeden 7 İklime Türkiye Günleri" projesi ile tek çatı altında toplamayı hedeflemiştir. Edebiyat köprüleri projesi doğrultusunda uluslararası alanda etkin olan yazarların Türkiye'nin kültürünü, tarihini ne çıkaran Őehirlerini ziyaret etmeleri sonucunda elde ettikleri izlenimlerini kitaplaştırmaları hedeflenmiştir. "Yerinde Tarih" isimli proje kapsamında alanlarında başarılı olan öğrencilerin seçilerek Türkiye'ye gelmeleri sağlanmış ve Osmanlı kuruluş coğrafyasındaki tarihi yapının yerinden gzlemlenmelerini hedeflenmiştir. MB'nin desteği aracılığıyla yrtlen "Osmanlı ve Rumeli Para Vakıflarının Tetkiki" projesi kapsamında, Rumeli bölgesindeki para vakıflarının tespiti ve yayımı yapılarak finansal araçlar olarak sosyal, ekonomik ve kültürel hayattaki rollerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. "AB-Türkiye Kültürlerarası Diyalog" projesi ile YEE, kültür, sanat, tarih, edebiyat gibi alanlarda nitelikli projeler üretmeye çalışılırken, bir yandan kurumsal kapasitesinin gelişimine yönelik adımlar atmıştır (YEE, 2015, s. 100-120).

Balkanlarda geleneksel el sanatlarının geliştirilmesine ilişkin, 2013 yılında başlayan proje doğrultusunda yeni nitelikli insanlar yetişmiştir. Bunun yanında Balkanlarda kültürel mirasın yeniden inşası projesi kapsamında Osmanlı döneminden kalma el yazmaların dijital ortama aktarıldığı ve koruma altına alındığı 9 kültür projesi incelenmiştir. Dolayısıyla toplam 9618 el yazması eser arşivlerde koruma altına alınmıştır. 2015 yılında da devam edilen “100 Türkiye Kütüphanesi” proje sayısı 65’e ulaşmıştır. 2015 yılında Türkiye açısından diğer bir önemli gelişme ise “Europalia 2015 Sanat Festivaline” konuk devlet olarak katılım göstermesi olarak görülmüştür. Program sayesinde Avrupa ile Türkiye arasındaki gerek kültürel ilişkiler gerekse halklar arasındaki diyalog ortamının oluşması hedeflenmiştir. Eğitim ve öğretim faaliyetleri bağlamında 44’e ulaşan kültür merkezlerinin 33’ünde Türkçe öğretimi gerçekleşmiş ve 8700 kişinin bu faaliyetlerden faydalanması sağlanmıştır. Aynı yıl bazı ülkelerde seçmeli ders olarak Türkçe’nin öğretilmesiyle birlikte bu sayı 16.400’e çıkmıştır. Yabancıların Türkçe öğretimine yönelik de bilimsel çalışmalar doğrultusunda faaliyetler yapılmıştır. Bir başka boyutta ise Türkçe’nin yabancı dil olarak öğretiminde, yöntem ve uygulamalar kitabı ve teknoloji dünyasından yararlanılarak oluşturulan “Türkçe’nin Sesi Radyosu” kurulmuştur (YEE, 2015, s. 121-139).

2015 yılında YEE’nin diğer kurumlarla etkileşimini ortaya koymak açısından “Yerinde Türkçe Projesi” kapsamında YTB ile işbirliği neticesinde Türkiye burslu öğrencilerin Türkiye hakkında bilgi sahibi olmalarına ve Türkçe konuşmalarına yardımcı olunmuştur. Bir başka proje olan Türkoloji projesi bağlamında 36 ülkeden 64 üniversite ile işbirliği protokolü imzalanmış ve 2500’e yakın öğrenciye eğitim verilmiştir. Projenin başından beri de faydalanan öğrenci sayısı da yaklaşık 15.000 olduğu gözlemlenmiştir. Gerçekleştirilen faaliyetlere baktığımızda ise geleneksel edebiyatı ve kültürü yansıması açısından; “Yunus Emre sohbetleri”, “II. Uluslararası Türk Dünyası ve Sözlük Bilimi” isimli sempozyumları gibi çalışmalar da yapılmıştır (YEE, 2015, s. 144-162).

2016 yılında YEE, 43 ülkede 54 kültür merkezi ve 46 ülkede 85 Türkoloji bölümü ile dünya genelinde 61 ülke ve 139 irtibat noktasıyla faaliyetlerini sürdürmüştür. G7 ülkelerindeki dağılıma baktığımızda Kanada hariç bütün G7 ülkelerinde kültür merkezlerinin kurulduğu gözlemlenmiştir. Türkiye dışında, geri kalan 19 G20 ülkesinin 9’unda YEE Kültür Merkezi bulunmuştur. Enstitü, bir başka açıdan AB’ye üye 28 ülkenin 11’inde faaliyet göstermiştir (YEE, 2016, s.13-18). Enstitü, Türkoloji projesi sayesinde 46 ülkede 85 üniversite ile işbirliği içerisinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerini, kürsülerini veya derslerini desteklemekte ve bu üniversitelere akademisyen, ders kitabı, fiziki altyapı ve müfredat desteği vermiştir. Türkçe öğretimi kapsamında 2016 yılında da yabancılar İçin Türkçe kurslarının düzenlenmesi, Türkçenin seçmeli yabancı dil olarak okutulmasına ilişkin proje oluşturulması, uzaktan Türkçe öğretiminin yapılması, eğitimcilerin eğitimi, TYS çalışmaları yapılmıştır. Kültür ve sanat alanında kültürel etkileşimi artırabilmek için üretim ve tanıtım çalışmalarının desteklenmesi, dünya üzerinde sanatçıların hareketliliğine imkân sağlanması, dünya kültür mirasını koruma ve tanıtma çalışmaları gibi faaliyetler söz konusu olmuştur. Bilim ve akademi kapsamında ise dünya üzerindeki üniversitelerde Türkoloji çalışmalarının desteklenmesi, bilimsel içeriğin ön planda olduğu programların düzenlenmesi sağlanmıştır. Kültürel diplomaside dünyaya sunulan pratiğin teorik altyapısını desteklemek için “Kültürel Diplomasi Akademisi” kurulmuştur (YEE, 2016, s. 19-21).

2016 yılında faaliyet sayısı 796 şeklinde gerçekleşmiş olup, nitelik ve çeşitlilik bakımından yıllara göre artış göstermiştir. Kültür ve sanat faaliyetleri müzik, resim, el sanatları, sinema, dil ve edebiyat, tarih, mutfak ve diğer alandaki unsurlar olarak ifade edilmiştir. Amsterdam’da “Batı ve Doğu Sanatları Arasındaki Etkileşim” programı, Gent Üniversitesinde “Selçuklu ve Osmanlı Tarihi” dersi sertifika programı, 11. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı, Roma’da “Türk Medeniyetinin Tıp İlimine Katkıları” çalışması gibi birçok çalışma kültür merkezleri aracılığıyla gerçekleşmiştir. 2016 yılında sayısı 50’ye ulaşan kültür merkezlerinin 43’ünde aktif olarak Türkçe öğretimi gerçekleştirilmiş ve bu kurslarda yaklaşık 12.000 kursiyer Türkçe öğrenmiştir. Aynı yıl seçmeli ders olarak Türkçe öğrenenlerle birlikte bu sayı yaklaşık 20.000’e yaklaşmıştır. Türkiye’nin son on yılda ekonomik, siyasi ve kültürel açıdan elde ettiği kazanımlarının yansımaları olarak YEE’nin katkıları ile Bosna Hersek, Gürcistan, Romanya ve Polonya’da Türkçe seçmeli ya da zorunlu yabancı dil dersi olarak orta öğretim okullarında okutulmuştur. Bunlar dışında Türkçenin üniversite düzeyinde seçmeli yabancı dil dersi olarak okutulması yönünde Japonya ve Karadağ’da da çalışmalara başlatılmıştır (YEE, 2016, s. 24-64).

YEE, yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yenilikler getiren çalışmalar yürütmüştür. Dil, kültür, sanat birikimini anlaşılabilir bir yayıncılık diliyle ortaya koymak için pratik bir uygulama ve yaygın bir iletişim aracı olan radyo tercih edilmiştir. Türkçe Yaz Okulu programları, yurt dışında öğrenim gören farklı ülkelerden 540 katılımcıyla gerçekleşmiştir. YEE, yalnızca kültür merkezlerinin olduğu ülkelerde değil aynı

zamanda dünyanın pek çok ülkesinde ulusal ve uluslararası düzeyde etkinlikler düzenlemiştir. Bu projelerden bazıları řu şekildedir; GPDnet, Kültürel Diploması Akademisi (KDA), 15 Temmuz faaliyetleri, Suriyeli sığınmacılara yönelik faaliyetler şeklinde değerlendirilmiştir (YEE, 2016, s.96-99). Küresel Kamu Diploması Ağı (Global Public Diplomacy Network-GPDNet) 2014 yılında Güney Kore'nin başkenti Seul'de, YEE'nin de aralarında bulunduğu dokuz ülkenin (Filipinler, İsveç, Kore, Tayvan, Nijerya, Polonya, Portekiz, Singapur ve Türkiye) kamu ve kültür diploması kurumları tarafından kurulmuştur. Macaristan'ın da eklenmesiyle üye sayısının 10'a yükseldiği görölmüştür. Aynı zamanda geleceğin kültür diplomasısının temellerine ilişkin YEE, tarafından kurulan KDA'nın ilk programı "Kültürel Diplomasıde Stratejik Analiz Eğitimi" gerçekteşmiştir (YEE, 2016, s. 101-113).

2017 yılında YEE; 46 ülkede 56 kültür merkezi ve 50 ülkede 100 Türkoloji bölümü ile uluslararası alanda 71 ülke ve 156 irtibat noktasıyla faaliyete göstermiştir. Aynı zamanda 2017 yılında G20 ülkesinin 10'nunda kültür merkezi olarak çalışmalarını yürütmüştür. YEE'nin faaliyet alanları her yıl olduğu gibi Türkçe öğretimi, kültür ve sanat, bilim ve akademi, kültürel diploması çerçevesinde şekillenmiştir. Kültür merkezlerinin sayısının artmasıyla beraber faaliyet sayısı nitelik ve kapsam bakımından 887 sayısına ulaşmıştır. Faaliyet sayılarında bölgesel olarak en çok yeri Balkanlar kaplamakla beraber onu Avrupa ve Orta Doğu takip etmiştir. Türlerine göre faaliyetler incelendiğinde kültür ve sanatı yansıması bağlamında ilk sırada sergiler yer alırken, onun ardından ise müzik, sinema, festival, kurslar gibi birçok çalışma alanları gelmiştir (YEE, 2017, s. 12-22).

YEE, iş birliği protokolleri kapsamında Türkiye'nin diğer ülkeler nezdinde yumuşak güç unsurunu gerek akademik ve kültürel gerekse sanatsal ve tarihsel temelli etkileşim doğrultusunda geniş kitlelere yönelik olarak birtakım faaliyetler olarak sürdürdüğü gözlemlenmiştir. Kültür diploması çalışmaları neticesinde medyadan iş dünyasına, kültür ve sanattan STK'lara kadar çevrelerden oluşan Çinli basın heyetinin ülkede ağırlanması, Türkiye-Ürdün diplomatik ilişkilerinin yıldönümü olmasına ilişkin yapılan tarihi çalışmalar, Amsterdam'da Türk kültür ve sanatını ortaya koyan açık gün etkinliğinin yapılması, Brüksel YEE'nin yerel STK'larla işbirliği içerisinde düzenlediği Osmanlı dönemindeki mimariyle ilgili İstanbul ve Bursa fotoğraflarının sergilenmesi, Çorum'daki turizm canlandırılmasına ilişkin Hattuşaş sergisinin yapılması, Doha YEE tarafından sürdürülebilir kalkınma, bilgi ekonomisi vb. konulu faaliyetlerin yapılması, Paris YEE'de Fransa-Türkiye kültürel ilişkiler programı, Roma'da Floransa Türk film festivali çalışmasının düzenlenmesi, Tokyo YEE'de Japon müzisyenlere Klasik Türk Müziği eğitimi verilmesi, belediyeler, medya ve Türk mutfağını içeren tanıtım toplantıları, YEE Washington ofisi devlet okullarındaki öğretmenlere Ebru atölye ve gösteri çalışması, kız çocuklarına ilişkin STEM Silikon Vadisi kampı, kamu diploması konulu forum programı gibi 2017 yılında bu sayılan etkinliklerle beraber uluslararası alanda kültür merkezleri aracılığıyla pek çok faaliyet yapıldığı gözlemlenmiştir (YEE, 2017, s. 24-81).

Dünyanın çeşitli ülkelerinde çalışmalar sürdürmekte olan kültür merkezleri 2017 yılında da 12.327 kursiyerin Türkçe öğretim faaliyetini desteklemiştir. Bu kursiyerlerin katılım yoğunluğu Balkanlar, Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrupa, Amerika şeklinde olmuştur. 2017 yılında "Türkçe Eğitim Portalı" sistemine dünyanın 191 ülkesinden 77.149 kişi üye olarak Türkçe öğrenmeye başlamış ve bu sistemi Türkiye'de yaşayan yabancıların çoğunlukla kullandığı görölmüştür. Türkçenin uluslararası standartlara sahip olması ve yabancı öğrencilerin imkânlarla ulaşabilmesi bağlamında düzenlenen TYS'e yoğun katılım sağlanmıştır. Türkçe Yaz Okulu programı kapsamında 57 ülkeden 700 öğrenci Türkiye'nin kültürünü, tarihini, sanatını daha yakından tanıma fırsatı bulmuştur. Yurt dışındaki kültür merkezleriyle olumlu Türkiye algısı oluşturulmaya çalışılmıştır. YEE, kültürü her yönüyle bir içi ortaya koyma biçimi olarak değerlendirdiği gözlemlenmiştir. YEE'nin de bu çerçevede 5 tane alanı olmakla birlikte bunlardan bir tanesi de TABİP'dir (YEE, 2017, s. 84-127).

Türkiye Akademik Bilimsel İşbirliği Projesi (TABİP) Türkiye'nin bilimsel, akademik ve inovatif birikimini dünya ile paylaşmak olarak görölmüştür. TABİP projesi cumhurbaşkanlığı himayeleri altında yürütölmektedir. Misyon çerçevesinde de belirtildiği üzere gerek Türkiye'deki kurum ve kuruluşların gerekse YEE'nin tüm bilim diploması çalışmalarını değerlendirerek Türkiye'yi dünyaya doğru anlatmak olarak ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu çerçevede bilimsel iş birliğiyle ulusal, bölgesel ve küresel alanda oluşan sorunlara çözüm bulmak amacıyla ikili ve çok taraflı projelere destek vermek ve öncölük etmeyi hedeflemiştir. Projenin vizyonu ise Türkiye'nin bilim, teknoloji ve üretim açasından dönüşüm sürecine katkı sağlayarak, uluslararası kamuoyunda diplomatik ilişkilerin güçlendirilmesine destek vermek olarak belirtilmiştir. Bilimsel ve akademik alandaki etkileşimin artırılmasına ve güçlendirilmesine olanak sağlamak, kültür merkezleri ve irtibat noktalarıyla beraber diploması alanındaki birikimi Türkiye'nin yapacağı

faaliyetlerde işbirliği içerisinde kullanmak, Türkiye'nin hedeflerine ulaşması noktasında bilim diplomasisinin fırsatlarını değerlendirmek, Türkiye'deki bilimsel etkinlikleri dünyaya tanıtarak ülkenin görünürlüğünü, saygınlığı artırmak gibi unsurlar temel hedefler olarak belirtilmiştir. Projenin pilot uygulaması kapsamında birçok ülkenin yer aldığı gözlemlenmiştir. TABİP'in işlerliğini ve görünürlüğünü artırabilmesi ve kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi bağlamında bir "Portal" oluşturulmuştur. Bu portal bilimsel iş birliği çerçevesinde öğrencilerin, araştırmacıların ve akademik dünyadaki kişilerin yurtdışındaki network üzerinden iletişimini sağlamak gibi pek çok amacı taşımaktadır. Bununla birlikte mühendislik, hukuk, ekonomi, sigorta ve finans, bankacılık, STK'lar, uzay ve havacılık, inşaat, kültür ve sanat, sağlık vb. sektörel alanlar portalin içerisinde yer almıştır (YEE, 2017, s. 128-135).

YEE'nin çabalarıyla Türkiye 2016-2019 yılları arasında GPDNET'in üç yıllık dönem başkanı olarak seçilmiştir. Dönem başkanlığının YEE'ye geçmesinin ardından proje gerçekleştirilmiştir. Bunlardan ilki Ekim 2016'da yapılan "Anadolu Medeniyetleri Turu" olarak gözlemlenmiştir. Etkinlik kapsamında üye ülkelerin, Türkiye ev sahipliğinde birbirleri arasında etkileşim sağlanmış, tanıma fırsatı bulunmuştur. Türkiye ile dünya ülkeleri arasında kültürel diplomasi bağlarının güçlenmesine yönelik YEE, geleceğin diplomatlarının yetişmesi için düzenlediği programa devam etmiştir. Türkiye'nin dünya genelinde destek görmesini ve yaşananlara ilişkin doğru bilgilendirmeyi sağlamaya çalışmıştır (YEE, 2017, s. 136-147).

2018 yılında YEE; 48 ülkede 58 kültür merkezi ve 50 ülkede 101 Türkoloji Bölümü ile küresel alanda 74 ülke ve 159 irtibat noktasıyla çalışmalarına devam etmiştir. G7 ülkelerinin %86'sında, G20 ülkelerinin de %60'ında, AB ülkelerinin %46'sında, kültür merkezlerinin varlığı söz konusu olmuştur. Her yıl olduğu gibi 2018 yılında da Türkçe öğretimi, kültür sanat, bilim ve akademi, kültürel diplomasi faaliyetlerini sürdürmüştür. Kültür ve sanat faaliyet sayısı 2018 yılında 908 olarak gerçekleşmiş olup, faaliyet dağılımında ilk sırayı Avrupa bölgesi almıştır (YEE, 2018, s. 12-22).

Bu gerçekleşen faaliyetlerde en çok yer edinen sergi olup, onu sırasıyla konferans, film gösterimi, özel gün kutlamaları, konser, festival, atölye çalışmaları, kitap tanıtımı gibi etkinlikler takip etmiştir. Bu yılda Bahreyn, Madrid (İspanya), Meksika, Avustralya ve Filistin'de olmak üzere ülkelerde kültür merkezi açıp, kültür ve sanattan diplomasi faaliyetlerine kadar çalışmalar sürdürülmüştür. Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerin zenginleşmesi ve kültürün daha yakından gözlemlenmesi amacıyla "Misafirimiz Olun" projesinin yapılması, Kültür ve Turizm Bakanlığının desteği ile dünyanın farklı alanlarında "Türk Film Haftaları" düzenlenmesi, Berlin'de "1 Kahve 40 hatır ve Avrupa Diller "günü etkinliklerinin düzenlenmesi, Johannesburg'da Türk-Afrika sinema günleri, el sanatları, Türkçe kursları, Kahire'de İpek Koza atölyesi, Türk mutfağı tanıtım günü, Kudüs de İstanbul-Kudüs resim sergisi, Kyiv'de Türk-Ukrayna ortak tarihi kişiliklerin sunulması, Londra'da, Türkiye programı, Moskova'da tarihi ve kültürel bağlamda Türkiye-Rusya ilişkileri, Türk kültür günü, Avrupa Gençlik Parlamentosuna destek, Tokyo'da Türk sanat eserleri sergisi, Japonya kültür ve akademik programı, Uluslararası Türkoloji kongresinin yapılması, üniversitelerle işbirliği, Washington'da Michigan'da Türk mutfağı ve Türkiye tanıtım günleri gibi örnek faaliyetlerle ve etkinliklerle yurt dışındaki kültür merkezleri aracılığıyla çalışmalarını sürdürmüştür (YEE, 2018, s. 26-75).

Türkçe öğretim faaliyetleri kapsamında kursiyer sayısı 15.182 olmuştur. Kursiyerlerin bölgesel dağılımında Balkanlar ilk sırada yer alırken onu takiben Orta Doğu, Afrika, Asya, Avrupa yer almıştır. Tercihim Türkçe projesi kapsamında seçmeli ve zorunlu ders çalışmaları doğrultusunda yaklaşık 194 okulda 10.545 öğrencinin faydalandığı gözlemlenmiştir. 2018 Uluslararası Türkoloji yaz okulu faaliyeti 33 ülkeden 150 öğrencinin katılımı gerçekleşmiştir (YEE, 2018, s. 80-97). Cumhurbaşkanlığı himayelerince yürütülen TABİP Projesi çerçevesinde 2018 yılında birçok faaliyet gerçekleşmiştir. Oluşturulan "Mobil Matematik Müzesi" ile Türkiye'de ve dünyada şehirleri ziyaret ederek gençlerin matematiğe ilgisini çekmeye çalışmıştır. Ortak çalışmalar sunmak, nitelik insan gücünü artırmak ve bunların tespitini yapmak amacıyla YEE-TÜBİTAK ile YEE-Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır. Türkiye'de uzay radyasyonu testleri oluşturma projesi kapsamında bir Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi (CERN) ile işbirliği içerisinde program yapılmıştır. Kamu diplomasisi ve 21. yüzyılda kültürel arası etkileşimi değerlendiren bir çalışma gerçekleşmiştir. Kültür diplomatlarını yetiştirmek üzere ortaya çıkan KDA, uluslararası politikalar, stratejik iletişim konuları gibi alanlarda danışmanlık yaparak politika ve potansiyel geliştirmede, karar alma süreçlerinde etkileşim kurarak faaliyet gösteren yapı olarak çalışmalarına devam etmiştir. Bu çerçevede de diplomasi, uluslararası ilişkiler, kültürel diplomasi, proje yönetimi ve iş yapma becerisi, kimlik ve üslup konularında seminerler, atölye çalışmaları yapılmıştır (YEE, 2018, s. 118-135).

2019 yılında da YEE, farklı toplumlarla yürüttüğü dil, kültür ve bilim diplomasisi çalışmalarını faaliyetlerle etkin kıldığı gözlemlenmiştir. 2019 Ocak-Şubat döneminde kültürel diplomasi çalışmaları doğrultusunda yeni iletişim kanalları oluşturmak, ikili ve çok yönlü projeler oluşturmak amacıyla Kore Vakfı'nın düzenlediği programa katkıda bulunmuştur. Bosna Hersek'te birçok projenin oluşumunda etkisi olan TİKA'nın restorasyonunu yaptığı Karagöz Medresesi'nin tahsisi ile Türkiye ile Bosna Hersek arasındaki ilişkilerin kültür ve eğitim alanında güçleneceği hedeflenmiştir. YEE, Türkiye'deki yaşanan gelişmelerin daha kapsamlı yansıtılması açısından İngiliz milletvekilleri ile programlar yapılmıştır. Programda Türkiye ile İngiltere arasındaki ekonomik ilişkilerden, Türkiye'deki sığınmacıların ve Suriye'nin mevcut durumuna ilişkin birçok konu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla Türkiye'de Suriyeli çocukların entegre olabilmesi ve Türkçe öğretiminde fayda sağlaması açısından "Türkçe Sınıfı" açmıştır. Kızılay Toplum Merkezi'nde de faaliyetlerini sürdüren YEE, iş hayatına atılan sığınmacılara iş Türkçesi bağlamında destek vermiştir. Türkiye 2011 yılından itibaren eğitim, sağlık, ulaştırma ve güvenlik alanlarında Somali halkına ve devletine yatırımlar yapmıştır. Bu çerçevede Somali'de askeri eğitimlerin yanı sıra YEE ile dil, bilim ve kültür diplomasi faaliyetleri sürdürülmüştür (YEE, 2019 Bülten, s. 10-34).

Yine aynı dönemde Türkiye-Çin ilişkilerinin sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel bağlamda karşılıklı olarak arttığı gözlemlenmiştir. Somut olarak "Bir Yol Bir Kuşak" projesindeki paydaşlık iki ülkeyi daha da yakınlaştırmıştır. Çin Türkiye'deki üniversitelerle işbirliği kurarak Konfüçyüs Enstitüleri açmış ve kültürel birlikteliği artırmayı amaçlamıştır. Bu kapsamda YEE'nin Pekin'de açılması kapsamında çalışmalar yürütülmüştür. Bunların yanında 2018 yılında Çin'de "Türkiye Yılı" ilan edilmesi siyasetten sanata ve bilime kadar birçok kişinin bir araya getirilmesine olanak tanımıştır. Enstitü'nün çalışmalarıyla Çin'deki gazeteciler ve kamuoyundaki etkin kişiler Türkiye'ye davet edilmiştir. Aynı zamanda YEE ile Yidian firması arasında TABİP protokolü imzalanmıştır. Polonya'daki Türkçe çalışmalarda ve araştırmalardaki dilin etkileşimi siyasi, ticarî ve kültürel ilişkilere yansıdığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla YEE'de bu oluşuma yönelik olarak Polonya'da Türkoloji çalışmalarının nasıl başladığına ilişkin bilgilendirme yapmıştır. Ayrıca Senegal'de YEE ile Senegal Genelkurmay Başkanlığı arasında protokol imzalanmış ve böylece Cap Manuel kışlasında Türkçe eğitim merkezi açılmıştır. Bu anlaşma ile beraber Türkiye polis, jandarma, asker ve diğer güvenlik personelinin eğitim alabilmeleri için Türkçe öğrenim gerekliliğini sunmuştur. Başka çalışma olarak ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın katkısıyla birçok klasik Türk edebiyatı yazarları ile dönemin yazarlarının eserleri Arnavutça'ya çevrilmiş ve YEE tarafından bir programla tanıtımı gerçekleştirilmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 34-52).

2019 Mart-Nisan döneminde Moskova'da 2019 yılı Türkiye-Rusya Kültür ve Turizm yılı olarak değerlendirilmiş, buna yönelik olarak da Türk ve Rus diplomatların bizzat o ülkelere gidip, kendilerinin fotoğrafladıkları anılar sergilenmiştir. Malezya'nın dünya sıralamasında da etkin olan Malaya Üniversitesi ile YEE arasında TABİP Projesi kapsamında işbirliği protokolü imzalanmıştır. Washington YEE'nin düzenlediği Türkçe kurslarına açılış yılından bu yana 150'den fazla kişi katılım göstermiştir. Viyana YEE'nin, Viyana Diplomasi Akademisinde "Avrupa'da 1848 Devrimleri ve Göç" ilişkisini ortaya koyan çalışma yapılmıştır. Köln YEE'nin düzenlediği "Geçmişten Bugüne Türkçe Dersleri" çalışmasında Almanya'da yapılan araştırmalarda iki dilli eğitim alan çocukların diğer akranlarına göre başarı grafiklerinin daha yüksek olduğu vurgulanmıştır (YEE, 2019 Bülten, s. 12-34).

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile YEE işbirliğinde, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde düzenlenen "Köprü ve Ötesi" programıyla milli kültürü, eser sahiplerini ve Türk bestecileri Avrupa'dakilerle beraber sunmaya çalışmıştır. Malezya'daki üniversitelerden biri olan Yönetim ve Bilim Üniversitesi ile YEE arasında imzalanan işbirliği protokolüyle Türkçe'nin seçmeli ders olarak müfredata girmesi sağlanmıştır. Saraybosna YEE tarafından "Tercihim Türkçe" programı kapsamında 150 okulda 8 binden fazla öğrencinin Türkçe eğitim ve öğretim faaliyetlerinden faydalandıkları gözlemlenmiştir. TABİP projesi kapsamında olan "Mobil Matematik Müzesi" Etiyopya'ya götürülerek, gençlerin ve çocukların üniversitelerinde aldıkları Türkçe eğitimin yanında matematiği de ilgi duymaları için çaba gösterilmiştir. Kahire YEE ile El-Ezher Üniversitesi işbirliğiyle Türkçe bölümünde ilk Türkçe Kütüphanesi kurularak, öğrencilerin kendilerini geliştirmeye imkân sağlandığı gözlemlenmiştir. MEB, UNICEF ve YEE tarafından yürütülen "Hızlandırılmış Eğitim Projesi" kapsamında Suriyeli çocukların eğitiminde etkin olan öğretmenlere ilişkin hizmet içi eğitim düzenlenmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 36-63). 2019 Temmuz-Ağustos döneminde YEE işbirliği ile Türk ve İspanyol akademisyenler, Endülüs ve Osmanlı medeniyetlerinde bilim ve teknoloji konulu çalışmada bir araya gelmişlerdir. YEE tarafından 2014 yılından beri Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı bünyesindeki 150 askeri personelle beraber birçok kurum ve kuruluş ortaklığında Türkçe eğitim vermeye devam edilmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 8-17).

Her sene gerçekleştirilen Türkçe yaz okuluna bu sene beş farklı kategoriden katılım gösterilmiştir. Bununla birlikte 60'tan fazla ülkeden 200'e yakın katılımcının bulunduğu programın yanı sıra "Türk Sineması", "Türk Edebiyatı" ve "Dünya Kültür Mirasında Türkiye: Arkeoloji" ve "TABİP Bilim Yaz Okulları" ile de Türkiye'yi yakından tanımışlardır. Bu çerçevede 9 ülkeden 14 katılımcı programda bulunarak, Türkiye'nin uzay ve havacılık alanındaki üniversitelerindeki ve şirketlerindeki akademisyenler ve uzmanlar tarafından bilgilendirilmiştir. Türk sineması yaz okulunda ise; Türk sinemasının tarihi, ölümsüz eserlerin çekildiği yerlerin ve ilk sinema okulunun ziyaret edilmesi, Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne kalan ilk sinema ve belgesel örneklerinin verilmesi gibi faaliyetler yapılmıştır. Türk Edebiyatı yaz okulu programı kapsamında 25 ülkeden 25 katılımcının yer aldığı faaliyette, İstanbul'un kültürel değeri ön planda olan mekânlarında, edebiyatla etkileşim içerisinde bulunmaları sağlanmıştır. "Akademi Rumeli-5" projesi ile İşkodra YEE'nin ortaklığıyla medya deneyiminin Arnavutluk'la paylaşılması, "AB-Türkiye Kültürlerarası Diyalog" programı doğrultusunda Fransız Arkeoloji Enstitüsü ile proje işbirliğinin yapılması, İngiliz Parlamenterler Heyetinin ziyareti gibi birçok etkinlik ve çalışmanın yapıldığı gözlemlenmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 27-120).

2019 Eylül ve Ekim döneminde ilk olarak YEE'nin kuruluş yıldönümü çerçevesinde, dünyanın farklı coğrafyalarında uluslararası alanda tanınırlığı artırmak ve kültürel etkileşimi sağlamak için birçok program düzenlemiştir. Viyana YEE'nin, kültürlerarası diyalog anlayışı doğrultusunda Uluslararası Kültürel Farklılıklar Organizasyonu (ICDO) ile iş birliği içerisinde "Sanat Farklılıkları Konuşuyor" faaliyetine yönelik çalışma gerçekleştirilmiştir. "AB ile Türkiye Kültürlerarası Diyalog" projesi doğrultusunda YEE ile Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü arasında gerçekleştirilen, Anadolu'daki Neolitik Mirasın kayıt altına alınmasına ilişkin "Taşlar Yerinden Oynuyor: Avrupa'nın Neolitik Köprüsü Anadolu" isimli projeye mimari ve arkeolojik veriler üzerinden kurulan iletişimin önem taşıdığı vurgulanmıştır. Muhammed Hevai Uskufi'nin İlk Türkçe-Boşnakça sözlük olarak kabul edilen eseri Makbul-i Arif'in basımı proje kapsamında gerçekleştirilmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 11-19).

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sydney Başkonsolosluğu ve YEE tarafından desteklenen, Sdney kentinde "Türk Film Festivali" düzenlenmiştir. Türk el sanatlarının kültürel ve ekonomik bağlamda değerlendirilmesine ilişkin Londra Büyükelçiliği, THY iş birliği ile Londra Tasarım Fuarı'nda "Geleneksel Türk El Sanatları" sergilenmiştir. İşkodra YEE, Türk kültüründe önemli bir yer edinen "Türk Kahvaltı Kültürü" programını gerçekleştirmiştir. Tokyo Büyükelçiliği ve YEE öncülüğünde düzenlenen Japonlara Türk kahvesinden mutfağına, kültüründen el sanatlarına kadar birçok alanda yapılan çalışmalar tanıtılmıştır. 2011-2012 eğitim ve öğretim yılından beri uygulamada olan Türkçe projesi kapsamında yaklaşık 50.000 fazla öğrenci, seçmeli veya yabancı dil olarak Türkçeyi tercih etmiştir. 2019 yılında Dünya Miras Listesinde bulunan Göbekli Tepe'nin yılı olarak ilan edilmesinin ardından YEE, Güney-Kore'den İtalya'ya, Almanya'dan Güney-Afrika'ya kadar 28 ülkede "Göbekli Tepe" temalı 62 farklı faaliyet düzenlemiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 20-39).

Kamu diplomasisi alanında birçok atölye çalışmasının, kültürel ve sanatsal etkinliklerin olduğu programa 30'dan fazla ülke katılım göstermiştir. Aynı zamanda 2019 yılı içerisinde uluslararası alandaki öne çıkan kamu diplomasisi faaliyetlerinin değerlendirildiği oturumda, YEE KDA, tarafından gerçekleştirilen çalışmalarını sunmuştur. 2017 yılında Cambridge Üniversitesi'nde verilmeye başlanan Türkçe kursları eğitimi devam etmiştir. Köstence YEE ve Babeş Bolyai Üniversitesi Türkoloji Enstitüsü iş birliğinde yürütülen programda el sanatlarından film gösterimlerine ve Türkiye'nin tarihi miraslarının sergisine kadar birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Malezya'da ve Tayland'da Türkçe'nin seçmeli ders olarak okutulması öngörülmüştür ve bununla birlikte de Özbekistan'da kamu kurum ve kuruluşlarında veya akademik düzeyde Türkçe öğrenimi almak isteyen kişilere eğitim verildiği gözlemlenmiştir. Türk mutfağının kültürel ve tarihsel sürecinin Karadağ, Macaristan, Filistin'in ardından Lübnan'da tanıtılması ve kültürler arasındaki farklılıkların sosyal hayattaki yerine ilişkin değerlendirmelerin bulunduğu pek çok faaliyetin, etkinliği olduğu görülmüştür (YEE, 2019 Bülten, s. 42-61).

2019 Kasım-Aralık döneminde TABİP Projesi kapsamında, Etiyopya'da Mekelle Üniversitesi ile bilimsel ve akademik işbirliği ağının oluşturulmasına ve tecrübelerin paylaşımına ilişkin etkinlik yapılmıştır. YEE Gambiya'da ilk defa Gambiya Silahlı Kuvvetleri Eğitim Okulunda askerlere Türkçe öğretmeye başlanmıştır. Kudüs'teki YEE, UNDP, İSDB, Taowan Vakfı işbirliğiyle yürütülen "Çocukların Gözünden Kudüs" etkinliği bağlamında 87 çocuğun 450 fotoğrafla katıldığı bir yarışma düzenlenmiştir. TABİP Projesi bağlamında geleneksel ve tamamlayıcı tıp neticesinde tarımsal atıkların endüstriye kazanımı doğrultusunda Malezya'da uluslararası işbirlikleri yapılmıştır. Bununla birlikte Malezya'da Kraliyet ailesine

mutfak diplomasisi doğrultusunda Türk mutfağının tanıtımı gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda Türk yetkililerin onlarında mutfaklarını tanıma fırsatı oluşmuştur (YEE, 2019 Bülten, s. 10-41).

ATO tarafından düzenlenen, “Uluslararası Ankara Marka Buluşmaları” etkinliğine YEE katılım göstererek, kültürel diplomaside markalaşma temasına yoğunlaşmıştır. YEE ve Almanya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği iş birliği ile yürütölen “Veysel” konseri sanatseverlere sunulmuştur. Bu çerçeve de Almanya ve Türkiye’yi “Açık Veysel” paydasında buluşturarak insani bağ kurmak hedeflenmiştir. Alman Büyükelçi ise program kapsamında konuşmasında Açık Veysel’in eserlerini: “*Evrinsel ve hiç tükenmeyen bir bilgelik kaynağı*” olarak ifade etmiştir. YEE ve MEB işbirliğinde Türkiye-Kosova arasındaki ilişkilere katkı sağlamak bağlamında, tarih ve sosyal bilgiler çalışmalarına eğilim gösterilmiş ve saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Geleneksel Osmanlı saray mutfağından bugüne kadar ulaşılan yemek eşitleri Roma’da düzenlenen etkinlikle İtalyanlıların beğenisine sunulmuştur. Güney Kore’nin başkenti Seul ’de ulusal bir Türkçe yarışması düzenlenmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 42-67).

2019 yılında Göbekli tepe teması altında Türkiye haftasına ilişkin Tiflis’te birtakım etkinlikler yapılmıştır. TABİP Projesi bağlamında ilk bilim sınıfının açılması, ölkelerin büyükelileriyle ve yerel STK’larla işbirliği ile Açık Veysel ve Nesimi’nin düzenlenen etkinlikte anılması, MEB ve UNHCR işbirliği neticesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda eğitimci eğitimi programının yapılması gibi birçok faaliyet gerçekleşmiştir. Ayrıca 60’tan fazla ölkenin katılımı ile gerçekleşen “Winternational Embassy Showcase” adlı uluslararası tanıtım günlerine, Washington D.C. de bulunan YEE’si katılım göstererek Türkçe kursları, sinema ve mutfak gibi güncel diplomasi araçları hakkında bilgilendirme yapılmıştır (YEE, 2019 Bülten, s. 68-95).

YEE’nin yürüttüğü “AB-Türkiye Kültürlerarası Diyalog” programı kapsamında, British Council, Sırbistan’dan Nova Iskra ve Yunanistan’dan BIOS’un işbirliğinde sürdürölen “Connect for Creativity” projesi doğrultusunda kültürel endüstrilerde üniversitelerin konumuna ilişkin bir faaliyet yapılmıştır. Türk dış politikasından, Türk edebiyatına ve romanlara kadar birçok kitabın yer aldığı Türkçe kütüphanenin Brüksel’de açılması, akademisyen, yazar, STK temsilcileri gibi alanında uzman kişilerin katıldığı “Kültürel Diplomasi Vizyon Geliştirme ve Ulusal Kapasitenin Koordinasyonu” konulu çalışmanın gerçekleştirilmesi, Malezya’da 731, Tayland’da ise 1517 öğrencinin eğitim aldığı, Kuala Lumpur YEE’nin resmi açılışının yapılması, YEE ve TİKA’nın desteğiyle ve Makedonya’daki Türk STK teşkilatı işbirliği ile 13 ölkeden 20 bilim insanının katıldığı programın gerçekleştirilmesi gibi birçok çalışmanın, etkinliğin, projenin 2019 yılı faaliyet döneminde yapıldığı gözlemlenmiştir (YEE, 2019 Bülten, s. 97-117).

2020 yılına ilişkin çalışmaların etkinliği bağlamında YEE, Covid-19 salgın sürecinde evrimii Türkçe kursları, Türkçe setlerini içeren videolar, “Türkçe Eğitim Portalı” ve Türkçe konuşma kulüpleriyle binlerce öğrenciye ulaşıldığı gözlemlenmiştir. “Türkçe Eğitim Portalı” ile etkileşimli olarak Türkçe öğrenme imkânı sağlanmakla birlikte 194 ölkede 400.000’den fazla kişinin faydalanması sağlanmıştır. Bu çerçeve de YEE, evrimii kursların avantajını kullanarak 15’e yakın ölkede ilk kez Türkçe kursu düzenleme fırsatı bulmuştur. Bunun yanı sıra kurumun stratejik planlarında da belirtildiği üzere ilk olarak kültür ve sanat çalışmaları yoluyla Türkiye ile diğer ölkeler arasındaki kültürel etkileşim sağlayarak, Türkiye’nin imajına katkı sağlanmak hedeflenmiştir. İkinci olarak dilin önemli etkileşim aracı olması nedeniyle, uluslararası alanda Türkçe öğretimini yabancı dil olarak yaygınlaştırmayı, altyapısını geliştirmeye ve yeterliliği ölçmeyi planlamıştır. Üçüncü olarak günümüz diplomasisinde önemli olarak görölen bilimsel ve akademik birikimi dünyaya tanıtmak ve desteklemeye yönelik çalışmalar sürdürmektedir. Dördüncü olarak kültürel diplomasi kapsamında Türkiye’nin yapacağı yumuşak güç çalışmalarını izlemek, bu çerçeve de Türkiye’nin politikalarına katkı sağlamak üzere faaliyetler yürütmektedir. Beşinci olarak ise çalışmaların etkili ve verimli olması bağlamında, vizyon ve misyon çerçevesinde oluşturulan faaliyetlerin hedefe ulaştırılması noktasında kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Mülakat Analizi (Saha alışması Bulguları)

Araştırma kapsamında YEE’nin tarihçesi, teşkilat yapısı ve faaliyet alanları incelendikten sonra kuruluşun üst düzey yetkilisi ile mülakat yapılmıştır. Bu çerçeve de mülakatlardan alınan cevapların analizi aşağdaki araştırma soruları doğrultusunda ve sahadaki tespitler bağlamında değerlendirilmiştir:

1. *Ulusal bağlamda, kamu ve sivil toplum kuruluşları işbirliğine yönelik ne gibi örgütlenmeler/ stratejik eylemler planlar geliştirildi?*

YEE kanunla kurulmuş bir vakıftır. Ancak vakfın mütevellî heyetinde, yönetim kurulunda ve denetim kurulunda da Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere birçok bakanlıkların üyeliklerinin söz konusu olması ulusal bağlamda yapılan stratejik işbirliklerinde dikkat çekici olmuştur. Kültürel diplomasi kavramının, yaklaşımını yaygınlaştırırken Türkiye'nin birikiminden faydalanması gerekliliği vurgulanmıştır. Yurt dışında faaliyet gösterme veya yurt dışına yönelik çalışmalarda bulunan birinci kamu kurumlarının organik paydaş olma konumunu sürdürdüğü gözlemlenmiştir. Örneğin: Dışişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı en doğal partnerleri olarak ifade edilmiştir. Genel olarak Enstitü'nün imkânları doğrultusunda yetişmiş insan gücünün, hukuki ve maddi anlamda altyapısının etkili olmasının zorluk yaşadığı ülke sayısının olmamasını beraberinde getirdiği ifadesi dikkat çekici olmuştur. Türkiye günleri etkinliği gibi birçok faaliyette hem şehirlerin hem kültürümüzün tanıtılması noktasında ulusal bağlamda yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde bulunulduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda TİKA, YTB vb. kurumlarla her anlamda çok yakın işbirliği içerisinde bulunduğu ifade edilmiştir.

2. Uluslararası bağlamda, kamu ve sivil toplum kuruluşları işbirliğine yönelik ne gibi örgütlenmeler/ stratejik eylemler, planlar geliştirildi?

YEE, genel olarak Türkçe'nin yurt dışında yabancı dil olarak öğretilmesi ve bununla ilgili imkanların oluşturulması, ders kitaplarının yayımlanması, kurs açılması gibi her türlü faaliyet ile Türk kültürünün tanıtılması ve imkanların Türk kültürünü tanımak isteyen insanların erişimine sunulması gibi çalışma alanlarıyla ifade edilmiştir. Yabancı ülkelerdeki üniversitelerde ilişki kurulduğu gözlemlenmiş ve ülkemizdeki akademik birikimi bütün olarak yurt dışına açma ve Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki bilimsel, akademik alışverişi, insan hareketliliğini tanıtmayı ve artırmayı hedefleme konusunda ısrar edilmiştir. Diğer taraftan belediyelerimizin, STK'ların, bakanlıkların hepsinin yurt dışıyla kültürel birtakım ilişkileri olduğu kanaatine varılmıştır. En başta belediyelerin şehir diplomasisi kapsamında yurt dışında farklı şehir yönetimleriyle bu anlamda ilişkilerinin olduğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla kuruluşların ilişkileri sürdürürken belli vizyona sahip olmaları, alandaki kültürel diplomasi veya uluslararası kültürel ilişkileri uygulama anlamında, teorik anlamda bilmeleri ve bilimsel çalışmalar altyapısına sahip olmalarının etkileşim açısından önemli olduğu değerlendirilmiştir. Üçpunar (2020) kültürün yumuşak gücünü kullanarak iki ülke arasında bağ kurulduğunu ve kültürel ilişkiler ön plana çıkarak o ülkede çok daha kalıcı olan sempatik ilişkilerin oluşturulabileceğini ifade etmiştir. Bu amaçla uluslararası ilişkiler açısından pratik olarak yapılan yatırımlar arttıkça dil ihtiyacının doğduğu öngörülmüştür. Bu çerçevede kültürel ilişkilerin, kültürel diplomasinin, ülkesine ve durumuna göre tamamlayıcı, tıkanmayı açan, ön açıcı rol oynadığı söylenebilir. Kuruluşların bir kısmı insani kalkınma yardımı yaparken, diğeri eğitim alanında faaliyet gösterirken bir diğerin ise dil öğretimi yapması hem uluslararası alanda hâkimiyet hem de etkileşim açısından önemli olduğu gözlemlenmiştir. Üçpunar'ın (2020) uluslararası alanda kültür merkezlerinin yurt dışındaki bir kültürel sivil kapı olarak görülmesi ifadesi dikkat çekmiştir. Uluslararası alanda GPDNET gibi işbirliklerimizle kültürel ilişki kurmaya çalıştığımız görülmüştür. Bu doğrultuda yine yurt dışındaki başka ülkelerin kültürel diplomasi kurumları önem verilen kurumlar olmuş ve birçok alanda önemli paydaşlar olarak değerlendirilmiştir. Kuruluşların Türkiye'nin dış politikasına yakın ve uzak çevre kapsamında katkı sağlamayı hedeflediği gözlemlenmiştir. Global diplomasi kavramına yönelik olarak Türkiye'de, çalışmalar yaparak ülkelerle, bölgelerle ilişkilerini bütün her açıdan değerlendirdiği görülmüştür. Buna ilişkin olarak da Üçpunar'ın (2020) yurt dışında ülkemizi en iyi şekilde temsil ederek ve daha iyi getirerek kalkınmayla beraber global diplomasi içinde vatandaş diplomasisi oluşturmalı ve artırılması ifadesi dikkat çekici olmuştur.

3. Somut olarak geliştirilen, pratik stratejik eylemler nelerdir?

Yurt dışına dünyanın birçok farklı yerine ilgili ülkelerdeki üniversitelerin talepleri doğrultusunda, alanında uzmanlaşmış akademisyenlerin gönderilmesi, ülkemizdeki akademik birikimin yurt dışına açılması ve tanıtılması, uluslararası ilişkilerin genel boyutu çerçevesinde kültürel diplomasi alanında uzmanların yetiştirilmesi, küresel diplomasi ağı çerçevesinde dünyanın birçok ülkesinde yer alan STK'larla, devlet kurumlarıyla ilişkilerimizin artması, kültürlerarası diyalog projesi ile etkileşim ağının genişlemesi ve ülkelerde Türkiye'nin kültürünün tanıtılması, yaygınlaştırılması gibi birçok stratejik faaliyetlerin yapıldığı gözlemlenmiştir. Üçpunar (2020) aynı zamanda yabancılara Türkçe öğretilmesi bağlamında ders kitaplarının, yardımcı ders kaynaklarının sunulmasının yanında Türkiye'nin bu anlamda ihtiyaç duyacağı her türlü stratejik yatırıma hazır olduğunu ifade etmiştir. Özetlemek gerekirse Türkçe, kültürel ilişkiler ve bilimsel ilişkiler şeklinde stratejik çalışmaların olduğu görülmüştür.

4. *Geliřmiř űlkeler, uluslararası menfaatleri doęrultusunda ulusal ve uluslararası dűzeyde sivil toplum örgűtleriyle ne gibi politikalar ve iřbirlięi geliřtirmiřtir?*

Kűltűrel diplomasi ise hiçbir řekilde göz ardı edilecek veya ihmal edilecek bir alan olmadığı analiz edilmiřtir. Ekonomik, endűstriyel anlamda geliřmiř űlkelerin hepsi okullarıyla, uluslararası yayıncılıklarıyla, STK'larıyla ve YEE vari kurumlarıyla bu alanın içerisine girerek çok yoęun ve ciddi yatırımlar yaptıkları gözlemlenmiřtir. Üçpunar (2020) dűnyada en fazla kűltűrel diplomasiye yatırım yapan ve en fazla kurumsallařmıř űlkeler Kuzey Atlantik űlkeleri yani AB űlkeleri ile Kanada, ABD vb. űlkelerdir řeklinde ifade etmiřtir. AB űlkelerinin oluřturduęu kűltűr enstitűlerini içerisinde barındıran EUNIC yapısı ise STK'larla, üniversitelerle, yerel yönetimlerle veya YEE gibi kurumlarla projeler yaparak uzun vadeli iletiřim baęlamında kűltűrel etkileřime katkı sunmayı amaçladığı gözlemlenmiřtir.

5. *Kamu kurum/ kuruluşlarının STK'larla etkileşimlerdeki rolleri nelerdir?*

Kűltűrel diplomasi, Türkiye'de YEE ile sınırlı kavram olmayıp birçok aktörün de bu alanda yer aldığı değerlendirilmiştir. Üçpunar (2020) kamu kurumları, STK'lar, yerel yönetimler vb. hepsiyle faaliyetlerin planlamalar çerçevesinde yapıldığını ve diğer bütün kűltűr kurumlarıyla çok yakın ilişki içerisinde işbirliğinin olduğunu ifade etmiştir. Bu işbirliğinin etkileşim açasından uzun-kısa, proje ve faaliyet bazlı olduğu gözlemlenmektedir. Türk STK'larının ise uluslararası alanda faaliyet göstererek her anlamda uluslararası ilişkileri de desteklediği analiz edilmiştir. Üçpunar (2020) bu anlamda bir şeyler yapacaksa, kaynakların israf edilmemesi bağlamında ve hedeflere ulaşma noktasında YEE'ye danışmasının çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

Sonuç ve Tartışma

İlk olarak Yunus Emre Enstitűsű'nün Türkiye'nin menfaatleri doęrultusunda sosyal, kűltűrel, ekonomik uluslararası stratejik faaliyetleri ele alınmıřtır. YEE, Türkçe'nin yurt dıřında yabancı dil olarak öğretilmesi, ders kitaplarının ve öğretici araçların oluřturulması, kurs açılması, Türkoloji çalıřmaları, műzik, mutfak, edebiyat, sinema, tarih gibi her türlü faaliyetlerin Türk kűltűrünün tanıtımını pozitif yönde etkiledięi sonucuna varılmıřtır. Bu faaliyetlerin yanı sıra sempozyum, konferans, sergi gibi uluslararası etkinliklerle de Türk kűltűrünü tanımak isteyen insanların kaynaklara eriřimine olanak tanınmıřtır. TABİP, Kűltűrel Diplomasi Akademisi, Türkçe yaz okulları gibi somut proje ve faaliyetler her yıl geniř kapsamlı olarak uluslararası alandaki etkinlięin artırılmasına çok büyük oranda katkı saęladığı söylenebilir. Türkoloji projesi kapsamında yurt dıřına gönderilen uzmanlar sayesinde yabancı űlkelerdeki üniversitelerle iliřki kurulmuřtur. Bu çerçevede Türkiye'nin akademik birikiminin yurt dıřına açılması, dűnyaya duyurulması ve dięer űlkelerle bilimsel, akademik aliřveriři ve insan hareketlilięini artırmak baęlamında, TABİP projesinin Türkiye'nin bilim diplomasisini pozitif yönde etkiledięi sonucuna varılmıřtır. Kűltűrel Diplomasi Akademisi projesinin ise uluslararası iliřkilerde Türkiye'nin genel boyutu çerçevesinde ve dıř politika öncelikleri doęrultusunda küresel, bölgesel ve űlke odaklı kűltűrel diplomasi çalıřmalarına katkı saęladığı gözlemlenmiřtir. Bakanlıkların, STK'ların, yerel yönetimlerin yurt dıřı ile birtakım iliřkileri söz konusu olduęunda, YEE ile etkileřim ve iletiřim sapladıkları sonucuna varılmıřtır. YEE'nin kűltűrel diplomasiyi, űehir diplomasisini ve bilim diplomasisini uluslararası alanda uygulaması ile kurumun uluslararası kűltűrel iliřkileri teorik ve uygulama anlamında benimsemesi arasında anlamlı bir iliřki bulunmuřtur. Dolayısıyla diplomasi türlerinden kűltűrel diplomasinin yurt dıřında insanlarla baę kurma açasından payının daha fazla olduęu tespit edilmiřtir. Bu çerçevede kűltűrel iliřkilerin iki űlke arasında ön plana çıkması yumuřak gücün verimli kullanıldığı sonucuna ulařtırmıřtır. Aynı zamanda űlkeler arasında ekonomik ve siyasi açından sorunlar oluřtuęunda iliřkilerin devamlılıęı ve etkileřimi noktasında kűltűrün doęrudan pozitif bir etki yarattığı görűlműřtür. Bununla birlikte Türkiye'nin ekonomik, ticari, sosyal ve diplomatik iliřkileri artıkça o űlkelerde pratik veya uygulamada Türkçe bilen sayısının da arttığı sonucuna varılmıřtır. Kűltűrel diplomasi çalıřmaları Türkiye baęlamında sadece YEE ile sınırlı olmayıp TİKA, THY, YTB, TRT World gibi kurumlarında yaptıęı etkinliklerde sürdürűldüęü görűlműřtür. Geliřmiř űlkelerinde ekonomik, endűstriyel ve uluslararası yayıncılık anlamında bu alana ciddi yatırımlar yapması ile YEE gibi kurumların da uluslararası alanda etkileřimi artırması arasında anlamlı bir iliřkiye rastlanılmıřtır.

İkinci olarak Yunus Emre Enstitűsű'nün birinci deęerlendirme doęrultusunda kamu kurumlarıyla veya dięer STK'larla iřbirlikleri /ortaklıkları/ faaliyetleri ortaya konmuřtur. YEE'nin hem uluslararası alanda faaliyet gösteren veya yurt dıřına yönelik çalıřma yürüten hem de yönetim kurullarında ve dięer kurullarında bulunan kamu kurumlarıyla, üniversitelerle, STK'larla iřbirlięi ve ortaklık içerisinde olduęu sonucuna varılmıřtır. Yurt dıřında büyükelçiler, kűltűr ve eęitim atařleriyle, TİKA, YTB ve dięer

kuruluşlarla görev dağılımı şeklinde faaliyet göstererek uluslararası alanda işbirliğini pozitif yönde etkilemektedir. TİKA'nın kalkınma yardımları ile ülkelerin kapasitelerini artırması, YTB'nin eğitim alanında faaliyet göstermesi, YEE'nin dil öğretimi ve kültür tanıtımı yapması gibi Türkiye adına yürütülen proje ve çalışmalarda kurumların iş bölümüne ayrılması, kurumsal işleyişin sağlıklı, devamlılığı açısından büyük oranda önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla YEE'nin kamu kurumlarıyla, STK'larla ve yerel yönetimlerle yaptığı faaliyetlerin, çalışmaların ve projelerin belirlenen planlama çerçevesinde yürütüldüğü gözlemlenmiştir. Bununla birlikte diğer ülkelerin kültür kurumlarıyla kısa-uzun veya proje bazlı faaliyetler gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Üniversitelerin Türkçe'nin yabancı dil öğretimi noktasında eğitim programlarını düzenlemesi, bölümler ve kültürel alanlar kurması önemli bir paydaş olduğunun göstergesidir. Yurt dışındaki kültür merkezlerinin de herkese açık olması ülkenin kültürel sivil yapı anlayışını pozitif yönde etkilemektedir. Ülkeler arasındaki ilişkileri, kurumsal altyapı ve kültürel alışverişi artırmaya yönelik çalışmalar ve uygulamalar bağlamında başka ülkelerin kültürel diplomasi kurumlarıyla veya STK'larıyla küresel ilişki ağı kurulduğu sonucuna varılmıştır. Dünyada en fazla kültürel diplomasi kurumlarına yatırım yapan ve bu konuda en fazla kurumsallaşmış ülkelerin başında Kuzey Atlantik ülkeleri yani AB ülkeleri ile ABD, Kanada ve Güney Kore gibi ülkelerin geldiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda YEE ile EUNIC arasında işbirliğini ve etkileşimi güçlendirecek, topluluğu ve kamuoyunu bir araya getirecek, uluslararası ağlar ve ortaklığın kurulabileceği ve kültürlerarası diyalogun artırıldığı projenin gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Üçüncü olarak ise Yunus Emre Enstitüsü'nün ilk iki değerlendirme bağlamında karşılaştığı zorluklar/engeller bunlara yönelik olarak ise oluşturulan çözüm stratejileri sunulmuştur. YEE'nin kanunun yakın dönemde değiştiği görülmekle beraber yeni hükümet sistemine uyum açısından yeniden değiştirilmesi sonucuna varılmıştır. Türkiye dinamik, değişen ve gelişen alanda yeni olduğundan ülkelerde açacağı kültür merkezi noktasında ekonomik, hukuki, ilişkisel altyapının birlikte analiz edilmesi gerekliliği tespit edilmiştir. Ülkelerin uluslararası ilişkilere bakışı, ilişkilerdeki ittifaklar veya siyasi, ekonomik, askeri gibi sorunların yansımaları kültürel diplomasi çalışmalarını negatif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. YEE'nin kâr amacı gütmemesi, uluslararası alanda faaliyette bulunduğu kültürel ilişkilerle dostluğu artırmayı hedeflemesi, ülkeler tarafından tanınmayı ve tanışmayı pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'nin de diplomasinin bir aracı olan kültür merkezlerini açmak isteyen ülkelere Dışişleri Bakanlığı'nın yetki çerçevesinde zorluk çıkarmadığı da gözlemlenmiştir. Enstitünün imkânları, yetişmiş insan gücü kapasitesi ve maddi anlamda altyapısının olması ülkelerde, ilişkilerde ve çözüm üretmede etkili olduğu söylenebilir.

Dördüncü olarak uluslararası ilişkilerin gelişimine yönelik yapılan ekonomik, sosyal, kültürel işbirlikleri veya ortaklıklar neticesinde üçüncü değerlendirme kapsamında belirttiğim üzere engeller ve çözümler bağlamında kamu kurumlarının ve STK'ların beklentilerine yönelik analiz yapılmıştır. Çalışmalarını artırma ve genişletme bağlamında YEE, kurumlara kültürel faaliyetler, projeler, etkinlikler düzenlerken kolaylaştırıcı etki sağladığı gözlemlenmiştir. Bu çerçevede sağlanan kolaylaştırıcı etkinin büyükelçiler, TİKA, YTB, üniversiteler ve yerel yönetimler gibi kamu kurumlarıyla devam etmesi ve sürdürülmesi beklentisi sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan uluslararası alanda faaliyet gösteren Türk STK'ların uluslararası işbirliğini artırdığı gözlemlenmiştir. Bu işbirlikleri neticesinde oluşturulan kaynakların israf edilmemesi ve hedeflere ulaşma noktasında gerek YEE ile gerekse diğer kamu kurumlarıyla etkileşim ve iletişim halinde olunması STK'lardan beklenen sonuç olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Türkiye'nin global diplomasi bağlamında ülkelerle ve bölgelerle işbirliğini artırması, YEE olarak kültürel diplomasi kurumlarına yapılan yatırımları artıracığı temennisi sonucuna ulaşılmıştır.

Beşinci olarak ise YEE'nin yaptıkları faaliyet ve projelerden öne çıkanlara ilişkin değerlendirme yapılmıştır. YEE'nin Türkçeyi öğreten en uzman kurum olmasının yanında okutman kapasitesini yetiştirecek potansiyelinin olduğu sonucuna da varılmıştır. Aynı zamanda ders kitaplarının, yardımcı kaynakların ve online platformların yabancı Türkçe öğretimi konusunda pozitif şekilde etki yaptığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte Türkoloji Projesi ile başlayan ve TABİP Projesi doğrultusunda devam eden diğer ülkelerdeki çalışmalarda bilimsel iş birliğinin ve kültürel etkinliklerin ön plana çıktığı sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla Türkçe, kültürel ilişkiler, KDA ve bilimsel ilişkilere yönelik proje ve faaliyetlerin kültürel diplomasi çalışmalarına pozitif etkisi olmuştur. Bütünsel olarak beş unsur etrafında YEE değerlendirilmiştir.

Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde ise yapılan değerlendirmeler sonucunda birtakım önermeler sunulmuştur. Küresel sistemde STK'ların ve kamu kurumlarının parça parça faaliyet göstermeleri yerine belli alanlara ve yıllara odaklanarak uzun vadeli projeler yapmaları gerekmektedir. Bölge konsantrasyonunun yoğunluğu, projelerin etkinliği, halka dokunabilir ve sürdürülebilir olması açısından kurumların uzmanlaşması önerilmektedir. Türkiye'nin yaptığı uzun vadeli dışa açılım stratejilerini sadece kamu kurumlarının değil, uluslararası fayda açısından özel sektör/iş insanları destek vermelidir. Kültürel diplomasi bağlamında özel ve kamu kurumlarının entegre olabileceği bir sistem geliştirilmeli ve uluslararası alanda faaliyet yapan bütün temsilcilerin bilgilendirilmesi sağlanmalıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ve YEE'nin yaptığı çalışmaların yurt içinde ve yurt dışında iş insanına daha iyi tanıtılmalıdır. Kültürel diplomasi doğrultusunda özel sektör kuruluşları gibi kamu kuruluşlarının da hızlı reklam yapabilme olanağı sağlanmalıdır. Ekonomik ve kültürel ilişkilerin yoğun olduğu ülkelerde iş dünyasının önünü açabilmek adına her açıdan diplomatik seviye yükseltilmelidir. Yumuşak gücün etkin kullanılması diplomasi ve diyaloga daha fazla önem verilmelidir. Kültürel diplomasi doğrultusunda STK'lar ve sivil toplumla diyalog ve istişare daha sistematik hale getirilmelidir. Aynı zamanda ortak ülke faaliyetlerinde de sistematik diyaloga daha fazla vurgu yapılmalıdır. Bununla birlikte duyarlı, stratejik, daha az resmi, geçici diyalog fırsatları da değerlendirilmelidir. ABD, İngiltere, Hollanda, Portekiz gibi ülkeler sporcusuyla, şarkıcısıyla her şeyiyle marka elçileri oluşturarak kültürel ve ticari diplomasi faaliyetleri yürütmektedir. Bu amaçla Türkiye'nin bütün sporcularından, sanatçısına ve bilim insanına kadar uluslararası tarafa dönük herkesin kültürel ve ticari diplomasi yapısına katkı sağlayacağı şekilde kamu kurumlarının ve STK'ların hareket etmesi önerilmektedir. Yoğun çalışmalarla sadece kültürel ve ticari diplomasi marka elçisi olabilecek sanatçılar yetiştirilmelidir. Sosyal ortamlarda, sanat ortamlarında kültürel ve ticari diplomasi bağlamında eğitim verilmesinin önü açılmalıdır. Günümüz şartlarına uygun bilgi ve iletişim dış ilişkilerde güçlü tutulmalıdır. Küresel tedarik zincirinin kırıldığı bu dönemde Türkiye'nin bilişim teknoloji yoğun sektörlerindeki üretimini, yatırımını ve yatırım ortamını iyileştirme faaliyetlerini artırmalı ve özellikle uzmanlaşmış STK'ların desteği ile siyasal, sosyal ve kültürel, ekonomik alandaki uluslararası yapıların Türkiye'ye yönelmeleri sağlanmalıdır. Uluslararası işbirliği talepleri doğrultusunda kamu diplomasisinde başarılı olabilmek adına vizyoner hedefler yenilenmeli ve yeniden konumlandırılmalıdır. Proaktif süreçle birlikte sosyal, ekonomik ve kültürel çalışmalarla Türkiye ile ilgili olası yanlış algıları ortadan kaldıracak, anlatacak çalışmalara devam edilmeli ve artan kamu diplomasisi kapasitesinde yeni aktörlerle işbirliği fırsatları değerlendirilmelidir. Kamu diplomasisini STK ve devlet eliyle sınırlı tutulmamasına özen gösterilmelidir. Kamu diplomasisi kaynakları (ekonomi, kültür vb.) hikayeleştirilerek ve kurgulayarak yansıtılmalıdır. Moda algısıyla kamu diplomasisi araçlarını kullanırken çalışmalarda ülkenin markası adına ürün yerleştirme doğru yapılmalıdır. Dolayısıyla kendi teknolojimiz ve kendi markamız uluslararası sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel çalışmalara entegre bir şekilde sunulmalıdır. Kamu diplomasisi ve sosyal değerlerin yaratılması üzerine daha fazla finansal kaynak ayrılmalıdır. Kamu diplomasisinin önemli araçlarından biri olan medyanın içerik tarafında da (TV programları, belgesel vb.) güçlü olunmalıdır. Kültürel diplomasi önemli araçları olan ortak dil, tarih, kültür, payda ve inanç çeşitli yollarla uluslararası alana sunulmaya devam etmelidir. Türk işletmelerinin uluslararasılaşma sürecinde ticari marka ve ürünlerini Türk dilinin dünya çapındaki değeriyle bağdaştırılmalı ve Türkçe'nin uluslararası dil olarak yaygınlığına yönelik çalışmalar sürdürülmelidir. YEE'nin yaptığı çalışmalar doğal süreçte karşılıklı olarak beslenerek endüstriye zaman içinde entegre edilmelidir. Uluslararası işbirliği kapasitesine sahip kamu kurumlarının ve STK'ların sayısı artırılmalı ve mevcut olanlarla işbirliği daha da geliştirilmelidir. Kalkınma işbirliği, insani ve acil eylem, eğitim, sağlık gibi alanda sivil toplum müdahalesinin niteliğine katkıda bulunmak ve işbirliği içerisinde hareket etmek amacıyla uluslararası alanda faaliyet gösteren STK'ların bulunduğu Dışişleri Bakanlığı ile etkileşimli "Türk Kalkınma Sivil Toplum Kuruluşları Platformu" kurulmalıdır. Ülkemizin ekonomik düzeyi geliştirilmeli, ekonomik bağlantılarımızı iyi entegre edip pazarlarımızı genişletmeliyiz. Komşu ilişkilerimizi daha çok güçlendirip, güven oluşturmak için öncelikle ülkelerdeki yerel yönetimlerle de ilişkilerimizi sıkı tutulmalıdır. Mevcut Avrupa'daki belediyelerle ilişki kurmuş belediyelerin ilişkileri geliştirmelidir. Yerel yönetimleri kamu diplomasisi ile birleştirip, yerel yönetimlerimizin, üniversitelerimizin, ticaret ve sanayi odalarımızın karşılıklı işbirliği protokolü ile tanınırlıkları artırılmalıdır.

Günümüzde kamu diplomasisinin geldiği noktada çok sayıda ulusal ve uluslararası aktörün bulunması, süreç ve ilişki geliştirme'nin önemi, hızlı ve yerinde karar alma süreçlerine katılım vb. gibi faktörler nedeniyle artık devlet merkezli klasik veya geleneksel tarzda diplomasi yapmak kamu kurumlarının, özel sektörün ve STK'ların beklentilerini karşılayamamaktadır. Bu anlamda halen faal olan T.C.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı çatısı altındaki Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığı'nın faaliyetleri ve teşkilatlanma yapısı kamu diplomasisi modelinin ihtiyaç duyduğu yapısal özellikleri taşımamaktadır. Türk dış politikasının geleneksel diplomasi merkezli yeniden yapılandırılmasının yanında hem özel sektör ve STK'ların kapasitelerini artırmaya, onlara çeşitli altyapı ve rehberlik hizmetleri sunmaya, hem de yabancılarla Türkiye'nin siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ilişkilerine destek verebilecek bütüncül bir kamu özerk kurumuna ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma çerçevesinde yeniden Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığı yeniden yapılandırılarak yerine özerk bir statüye sahip Cumhurbaşkanlığı Kamu Diplomasisi Ofisi (KDO) kurulması, kurulacak bu yeni ofisin aşağıda belirtildiği şekilde yönetim ve organizasyon yapısına sahip olması önerilmektedir. Kamu diplomasi ofisinin görev alanı uluslararası ve çok ülke ölçekli olduğundan ofis başkanı ve ofis faaliyetlerini koordine edecek birimin yurtdışında yaygın temsilcilikleri bulunan ekonomik, sosyal, kültürel faaliyetlerle ilgili kamu kurumlarında ve STK'lar da aktif olarak görev yapan konuya hâkim uzmanlardan veya kurumlarda çalışan üst düzey yöneticiler arasından seçilmesi önerilmektedir. Bu ofisin hızla gelişen teknolojiye ve insanların hızlı iletişim kurduğu günümüzde yaygın uluslararası temsilcilik ve şube ağına sahip ve yerelde etkin tüzel kurumlarla çalışması ve birlikte ortak bazı eylem planları, faaliyetleri hazırlaması da kamu diplomasi açısından önemli sonuçlar alınmasını sağlayabilir. Bu ofisin yönetim kurulu ve üyelikleri ise; Kamu Diplomasisi Ofis Başkanı, Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi, Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcisi, Ticaret Bakanlığı temsilcisi TİKA, YTB, YEE, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) kurumlarının üst düzey temsilcileri, özel sektör ve 3 veya 4 STK temsilcileri şeklinde oluşturulabilir.

Etik Beyan

"Kamu Destekli Sivil Örgütlenme Gücü: Yunus Emre Enstitüsü" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırma doküman incelemesine dayalı olarak yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Üçpunar, B. (2020). Yunus Emre Enstitüsü, Strateji Geliştirme ve Kurumsal İletişim Müdürü (23.09.2020). "Uluslararası İlişkilerin Geliştirilmesinde Kamu ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Stratejik İşbirliği: Türkiye" konulu görüşme. İstanbul
- Yunus Emre Vakfı Kanunu (2007). Kanun Numarası: 5653. Kabul Tarihi: 5/5/2007. Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 18/5/2007 Sayı: 26526.
- YEE (2009). Aralık- Eylül Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2010). Şubat- Temmuz Bülten, Ankara, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2011). Şubat- Ekim Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2012). Ocak- Ekim Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2013). Nisan- Ekim Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2014). 2014 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2015). 2015 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2016). 2016 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2017). 2017 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2018). 2018 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). 2019 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2020). 2020 Faaliyet Raporu, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2017). 2017-2018 Stratejik Plan, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Ocak-Şubat Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Mart-Nisan Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Mayıs-Haziran Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Temmuz-Ağustos Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Eylül-Ekim Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>
- YEE (2019). Kasım-Aralık Bülten, Ankara, Erişim Tarihi: 10.07.2021, <https://www.yee.org.tr/>

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study; The aim of this study is to examine the effects of social, economic and cultural activities carried out by government-organized non-governmental organizations on Turkey's international political activities in the development of international relations, specifically Yunus Emre Enstitüsü (YEE). In addition to cooperation with international organizations, non-governmental organizations and private sector organizations in the development and maintenance of international relations, it can be said that government-organized non-governmental organizations (GONGO's) have strategic importance.

In this context, the strategic actions, plans, activities and projects of Yunus Emre Institute, as a one of the most active publicly supported non-governmental organizations in Turkey, between 2007-2019 were examined and an impact analysis was made. Plans, reports and activity documents about the structure and objectives of YEE were also examined. Then, a question set was created in the light of the data obtained, and the interviews were analyzed to evaluate the activities and effects of YEE.

For cultural diplomacy and cultural cooperation in the international arena, YEE is known to have been established with the aim of transferring Turkey's history, culture and understanding of civilization to the international arena. However, it has been observed that it fulfills its duty as an important actor in the spread of the Turkish language and its competition with other common languages. Therefore, it can be said that YEE, which works to increase the awareness, reliability and reputation of Turkey in the international arena, has been the pioneer of this process beyond contributing to the promotion of Turkey abroad in the field of cultural diplomacy.

After its establishment, its main purpose is to establish a relational network with other nations abroad, like the equivalent organizations in other countries, and to promote the culture, literature, language and understanding of Turkey to other countries, to ensure that human relations progress in a positive direction and to increase its awareness. A second point is those who establish a bond with Turkey, do business, etc. They carried out activities to increase the number of people. In this sense, the institute opened its first overseas center in Sarajevo and over the years became an Institute operating not only in the Balkans, the Middle East and Turkish states, but also in Europe, Asia, America and Africa.

Along with the ever-changing structure in international relations, the structure in which many elements come to the fore, from the traditional diplomacy one-way understanding to the individual, where the importance of NGOs, from which societies are opened, to social academic groups, has dominated. At the same time, the understanding that reaching these people and being in contact with them is not only the state phenomenon brought about the establishment of the institute in Turkey. The use of the name Yunus Emre as an important value here has been seen as an important element in reflecting the Turkish identity, from his sufistic culture, pure Turkish structure, his work in accordance with Turkish to the fact that he traveled all over the Turkish geography. In addition to this, diversity in Anatolia, love of people and being a cradle to civilizations are other supporting factors.

When we examined the structure of the institute, it was seen that one of the most important building blocks was the units created. The units formed in YEE have been shaped under two roofs, namely culture and art and teaching Turkish to foreigners in terms of their duties. For this purpose, other executive units were formed to contribute to two areas. Activities on teaching Turkish to foreigners are carried out by the Turkology Directorate. Through this directorate, it carries out studies to promote and teach Turkish, literature, culture, and art in accordance with international standards within the framework of scientific methods, and it also encouraged and supported existing and newly opened departments in education and training with the "Turkology Project Cooperation Protocol" with universities. The unit that follows the strategy for activities carried out in the field of culture and arts and projects developed and supported by cultural interaction, diversification and enrichment of activities through cultural centers abroad has been expressed as the Culture and Art Projects Directorate.

In Article 3 of the Law No. 5653 of YEE, the duties and responsibilities are listed as follows, apart from the statements we have mentioned in the other parts of the study under the title of the foundation's objectives:

- To carry out researches, activities or to have them made, in order to make domestic and foreign information and documents related to Turkey, cultural heritage, Turkish language, culture and art for the benefit of the world, to cooperate with universities and non-governmental organizations, other relevant real and legal persons in the country and abroad. to carry out joint projects and to make periodic or non-periodical publications in the written and visual media,
- To cooperate with similar organizations and international organizations abroad,
- To cooperate with research and development related institutions and organizations and data banks in order to realize the purpose of this Law at home and abroad, to make the collected information available to the world, to establish promotion offices, institutes and documentation centers,

- To carry out the necessary activities for informing individuals and organizations in the country about activities related to promoting Turkey, its cultural heritage, Turkish language, culture and art, ensuring participation and directing them,
- In order to realize the purposes of this law; To ensure the participation of non-governmental organizations and universities in the foundation and its organizations, to cooperate with foundations or associations established in the fields of culture, art and education, to provide in-kind or financial support to academic studies in this field,
- Organizing competitions and awarding awards for the promotion of Turkish language, culture and art,
- To carry out studies with other public institutions and organizations operating abroad for the realization of the purposes of this Law in places where Cultural Centers are not established.

In this part of the study, some suggestions are presented as a result of the evaluations made. In the global system, NGOs and public institutions need to focus on certain areas and years and make long-term projects instead of operating in pieces. Institutions are recommended to specialize in terms of the intensity of the region's concentration, the effectiveness of the projects, and their sustainability. Not only public institutions but also private sector/business people should support Turkey's long term outward expansion strategies in terms of international benefits. In the context of cultural diplomacy, a system in which private and public institutions can be integrated should be developed and international cooperation should be thought.